

Arborū triū con- sanguinitatis. affinitatis. co-

gnatōisq; spūalis lectura notatu digna Magistri benemeri-
ti Ricardi de woerda bonarū artū. necnō iuris catholici do-
ctoris consularissimi. sacrarūq; litterarū licenciati profundissi-
mi. vna cū additionib; nouis Volentib; nodos quasi inextri-
cabiles matrimoniū impediētes solerter scire necessaria (pa-
storib; dñici gregis) nō minus vtilis q̃ vere oportuna

Pro arboris cōmendatiōe. Sebastianus Brant.

Sanguinis ista gradus: cognataq; iura docebit

Arbor: et a vetito polce cauere thoro.

Hanc studio optato disce ingeniose scholaris:

Quę bene si visa est: cōmoda multa feret.

Nam quę forte licent cognatos: quęve repellāt:

Nostra ramiferis frōdibus arbore habes.

Quippe prius nec te: iuris fortasse peritum.

Credideris: (q̃uis magna digesta legas)

Perspecti fuerint nostri nisi stipitis artus:

Dicere seu valeas quis sit vbicq; gradus:

Quod facile o lector (modo si ratione frueris)

Perficies: cepti nempe magister adest

Vtere foelici precor o iucunde sodalis

Ingenio: vt crescas arboris instar: age.

346

Venerabili viro artium et phi-

losophie magistro Michaeli Schuab de Schongaw. contemp-
neo suo Johannes Stehelin de Billings. S. P. exoptat. Litteras
tuas pconcinis chare frater, admodum plurimis rhetorices flosculis exor-
natas summa affectus alacritate cepi. Quibus in festinabundo suspiras tibi
bi subueniri consilio. in iugalibus vinculi casibus. circa (que domino pascis) gregem
indius atque perniox emergentibus. Intime frater ut nimis prolixitatis decli-
nem fastidium. exiguum do tibi responsum. non tamen expolito quemadmodum tu
usus fueris vtar et ego (in sciticia phibente) calamo. Pubitare consuevis ma-
rimonialibus in casibus. profecto ego vnatecum helitare (magnitudine sacra-
menti cogente) non lentescere. Matrimonium enim uero magni sacramentum
est in ecclesia dei. c. debitum. de biga. non ordi. Ecce. considera vim sententiae
duo hic dicitur. Primum. matrimonium est magni sacramentum. ergo infero
circa id periculum. quod circa maiora periculum stertitur. c. Quiescamus. xliij.
dist. et in. c. Vbi. de elec. et electi potestare dicitur. Vbi maius periculum in-
tenditur ibi plenius est consulendum. c. curro per reliqua. neque carae angustia
patit diuini singulorum immorari. Secundum ergo. in. c. debitum statim dictum est
Matrimonium est magni sacramentum in ecclesia dei. infero eatenus. Ideo
matrimonium est res ecclesiastica. sed rebus in ecclesiasticis maius animarum
periculum est quam in alijs. ut patet per glo. super. c. Ex parte. de resti. spo. 22.
Icirco ne longius morer. Hylce super casibus. quia maturas consulere laudi
do tibi quam maxime. sed quod me plus uisum habere decreueris ea in re probro ti-
bi do. quum tu me tam longe expeditior quam multo expeditior existas. Ne ta-
men scribendo casso sudaueris labore. id consilij persuasione atque doctri-
ne quod mihi a deo optimo maximo est processum tibi impartiri haud diffi-
das. Preiens magistri Hycasij opusculum (melioribus semper saluis) Vide-
ac attente lege iterum atque reuolue. reuera citius mihi defecis dies et ho-
ra. spiritus et lingua quam materia laudis digna. quod si feceris omni ambiguitatis
scrupulo semoto. in breui temporis spacio puta in vniuerso mensis curriculo do-
ctior euades. et in casibus te consulere cogentibus peruiolubilis eris. Jamque
baptiri breuitas calami figere coegit. forsitan futuris diebus interiacens ter-
rarum longitudo. clementique liquetis vastitas scribere phibebit. reliquum
est ut sane valeas vir integerrime ac me tibi deditum fac deditiozem. et de-
um pro me tuo omnibusque peste (quam deus auertat) laborantibus ora.
Datum in Agrippine tercio nonas augustias anno salutis natiuitatis
christi Millesimo quingentesimo secundo.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

De arbore cōsanguinitatis.

Arbor cōsanguinitatis ad

oculū. Quia pbatio ad oculū alias vicit. xxvij. q. i. c. Nec aliq
Et ex ostensione facti qdā melius picipiūtur q̄ elocutione. de
donatōib. c. aplice. p̄sus finē. Hinc est q̄ agroz mēsuratio subijct̄ oculis
xvi. q. iij. c. Inter memoratos. de p̄scriptōib. c. qz iudicante. C. finitū regū
doz. l. iij. ventris inspectio an mulier sit pregnās. ff. de ventre inspic. l. j. lo
coz pudicitie. An mulier sit virgo inuestigatio. de pbatōib. p̄posuisti. In
orta de fri. et male. Et littere papales an vere sint an false. de crimine falli.
Arbor igit̄ cōsanguinitatis p̄necessaria vtriusqz iuris studentibz sic debz
formari. Ponatur p̄mo cellule ascendentiū. sc̄do descendentiū. tercio col
lateralitū. **Q**uāto igit̄ p̄trahatur vna linea recta. in cuius medio po
net̄ vnus circulus vacuus. supra quē circulū ponent̄ quattuor circuli. In
quoz p̄mo scribet̄ pater z mater. et ponet̄ vnus pūctus rube⁹ supra z vn⁹
niger infra. In secūdo scribetur auus z auia. et ponet̄ duo puncta rubea
supra. et duo nigra infra. In tercio scribet̄ p̄auus z proauia. z ponet̄ tria
rubea pūcta supra. et tria nigra infra. In quarto scribetur abauus et aba
uia. et ponentur quattuor rubea pūcta supra. et quattuor nigra infra. Si
milit̄ sub illo circulo vacuo ponentur quattuor circuli. In p̄mo scribetur
filius z filia cū vno rubeo pūcto supra z nigro infra. In secūdo scribet̄ ne
pos et neptis et duo rubea pūcta supra. et duo nigra infra. In tercio pro
nepos z proneptis. et ponentur tria rubea pūcta supra. et tria nigra infra.
In quarto abnepos abneptis. ponenturqz quattuor rubea pūcta supra z
quattuor nigra infra. Et significant rubea puncta cōputationem fm ius
canonicū. que ideo ponit̄ supra quia ius canonicū maxime in matr
monialibz in quibz valde seruit̄ cognitio graduūz excedit ius ciuile. extra
de secun. nup. c. penul. et vltimo. Nigra aut̄ pūcta significant p̄putationem
graduū fm ius ciuile. habito respectu ad cellulā vacuam semp̄ que seruit̄
ad successiones que fit per mortē. z ideo designatur p̄ nigredine

Cōsiderād. Ergo q̄ inuenit̄ p̄ rubea pūcta excellentia ius
sum. vbi instruit̄ur que licite p̄trahere p̄nt. nec ne. et cuz matrimoniu sit
sacramentū ecclesie in eo precipue lex minor est canone. de secū. nup. c. pes
nulti. et vlt. Dicit canon vltimus. cum fm **Ap̄lm.** s. ad **Choz.** vij. **M**u
lier mortuo viro suo ab eius sit lege soluta. et nubendi cui vult t̄m in dño
literam habeat facultatē. nō detet̄ legalis infamie sustinere iacturā. que li
cet post viri obitū infra tempus luctus (sc̄z vnus anni spaciū) nubat. cō
cessa sibi t̄m ab ap̄lo vritur potestate. cum in his p̄sertim seculares les
ges nō designatur sacros imitari canones. **E**x illo. c. hater q̄ illico post
mortem mariti soluit̄ur mulier a lege ipsius. Unde in alio seculo nō reco
gnoscat̄ se pro p̄iugibz. vt in. c. licite. xxij. q. vij. vbi dicit̄. **C**arebit vxor sac
ramento p̄iugij si mortuus fuerit vir eius. Nec sunt **Augustin.** p̄ba vbi
s. canonizata. Et loquit̄ **Aug.** de naturali morte. nō miraculosa. qz **San**
dulphus dicit̄ nō esse mortē vbi resuscitatio sit secutura. sed potius diuiz
uaz quādam vocatōem. ideoqz tūc nec matrimoniu dissoluit̄ur nec cet̄era

Additio

Carebit vxor

De arbore

amittuntur. Sed morte naturali dissolvitur matrimonium. ff. pro socio. c. 2. de ob. §. idem. Sed baptismus non deditur morte vel aliqd aliud. in quo pferitur gratia vel ordo. Unde resuscitatus non est denuo ordinandus. nec anima semel baptizata si millies quis resuscitaretur ad vitæ ordinem baptizanda. Dec. sup. c. licite.

[illegible]

Huic addi
tio. Sequit' text'.

secundis nup. Paulisper digressus sum. sequitur materia principibus
Pudulus addi
 cio. Sequitur textus.
Istis autem sic formatis in linea recta procedendi est ad lineas collate
 rales. Et primo ad latus dextrum circuli in quo reperitur pater et mater. pro
 trahetur una linea transversalis habens quattuor circulos. In quorum primo
 ponetur frater. In secundo fratris filius. In tercio fratris nepos. In quarto fra
 tris pronepos. In primo circulo ponetur supra unum punctum rubeum. et infra duo
 nigra. In secundo ponentur duo rubea supra. et infra tria nigra. In tercio tria
 rubea supra. et quattuor nigra infra. In quarto quattuor rubea supra. et quin
 que nigra infra. Similiter ad sinistrum latus protrahetur una linea cum quattuor circuli
 bus. In quorum primo ponetur soror. In secundo sororis filius vel filia. In tercio so
 roxis nepos vel neptis. In quarto sororis pronepos vel proneptis. et ponent
 ur puncta eodem modo sicut posita sunt ad dextrum latus. Deinde ad latus de
 xtrum autem protrahetur una linea transversalis habens quattuor circulos. In quorum
 primo ponetur pater et amita. et ponentur duo puncta rubea et tria nigra in
 fra. In secundo ponetur frater patruelis et amicitinus. Soror patruelis et amita
 na. Et ponentur duo puncta rubea supra. et quattuor nigra infra. In tercio
 ponetur horum filius et filia. et ponentur tria puncta rubea supra. et quinque nigra in
 fra. In quarto horum nepos et neptis. Et ponentur quattuor rubea puncta in
 pra. et sex nigra infra. Similiter ad latus sinistrum autem protrahetur una linea trans
 versalis habens quattuor circulos. In quorum primo ponetur avunculus et ma
 terna. In secundo consobrinus et consobrina. In tercio horum filius et filia
 In quarto horum nepos et neptis. et fiant puncta sicut ad dextrum latus. Deinde
 ad latus sinistrum pauli linea transversalis quattuor habens circulos protrahetur
 In quorum primo scribetur patruus magnus. et amita magna. et ponentur supra
 tria puncta rubea. et infra quattuor nigra. In secundo prior sobrinus et sob
 rina. et tria puncta rubea supra. et quinque nigra infra. In tercio horum filius
 et filia. et tria puncta rubea supra et sex nigra infra. In quarto horum nepos et

Cōsanguinitatis.

neptis et quattuor rubea pūcta supra. et septem nigra infra. **S**iliter ad sinistrum latus p̄trahetur linea cū quattuor circulis. In quoruꝝ primo ponetur auūculus magn⁹ et matertera magna. In scdo p̄pior sobrinus et sobrina. In tercio hoꝝ filius et filia. In quarto hoꝝ nepos et neptis. Et p̄terea ponetur sicut ad dextrū latus sunt posita. **E**xpost p̄trahetur linea ad latus dextrū abani cū quattuor circulis. In quoz p̄mo ponetur propatruus et pamita. et ponetur tria rubea pūcta supra. et quinque nigra infra. In scdo hoꝝ filius et filia et quattuor pūcta rubea supra. et sex nigra infra. In tercio hoꝝ nepos et neptis et quattuor pūcta rubea supra. et septem nigra infra. In quarto hoꝝ p̄nepos et p̄neptis et quattuor rubea pūcta supra. et octo nigra infra. **S**iliter ad sinistru latus p̄trahatur vna linea quattuor hatens circulos. In quoz p̄mo ponetur proauūculus et p̄matertera. In scdo hoꝝ filius et filia. In tercio hoꝝ nepos et neptis. In quarto hoꝝ p̄nepos et p̄neptis. Et ponentur pūcta eodem modo sicut ad dextrum latus sunt posita.

Circa arborē cōsanguinitatis

nūc formatā. **N**otandū primo. Consanguinitas est attinentia siue p̄mitas p̄sonarū ex eo pueniens q̄ vna descendit ab altera vel ambe ab vna tercia. In hoc q̄ d̄r vna ab altera tāgīt cōsanguinitas in linea directa ascēdentiū et descendentiū. Per hoc vero qd̄ d̄r. vel ambe ab eadē. tāgīt cōsanguinitas collateralīū. Per hoc qd̄ d̄r. personarū pluraliter. notat q̄ nō nīl inter diuersas p̄sonas cōsanguinitas esse potest. **A**lij dicūt q̄ cōsanguinitas est vinculū p̄sonarū ab eodem stipite descendentiū carnali p̄pagatione p̄tractum. In qua definitōe d̄r p̄mo ab eodem stipite descendentiū. vt remoueatur affinitas. qz licet ibi sit vinculū p̄sonaz. nō tñ est ibi cōsanguinitas. Et d̄r carnali p̄pagatione p̄tractum. vt remoueat vinculū spūalis cognatōis et etiā adoptōis. **P**icitur autē cōsanguinitas quasi sanguinis vnitas a con et sanguine. qz de p̄muni sanguine descēderūt. **V**nitas vero sanguinis est duplex. mediata et immediata. **I**mmediata inter patrē et filiū. **M**ediata inter patrē et nepotē. vel inter collaterales inter se. **E**t hoc mō stipēs p̄p̄ri⁹ est in p̄posito vnde q̄s immediatius descēdit carnali p̄pagatione. **S**tipes vero p̄muni⁹ est ille vnde aliqui plures pariter immediatius descēdūt quasi ramī ex trūco.

Notādum **S**ecūdo. **L**inea ē collectio p̄sonarū ab eodē stipite mediate vel immediare descendentiū gradus p̄tēns et numeros gradū per pūcta. vt supra factum fuit d̄s tinguēs. Et diuidit in rectā siue directā. et collateralē siue trāsiuersalē. **L**inea recta ē q̄ vna p̄sona recte d̄rē trahit sanguinē ab alia mediate vel immediare. **I**mmediare. vt fili⁹ a patrē. mediate vt nepos a patrē. **E**t illa est ascendentiū numerando a p̄hāres ascendendo vsqz ad abauū. **E**t est descendentiū numerando a p̄hāres vsqz ad abnepotē. **L**inea vero collateralis siue trāsiuersalis est in qua vna p̄sona nō sic sanguinē trahit ab alia sed vna stat alteri ad latus. vt duo fratres vel sorores et ab eis descendentes. **E**t talis linea collateralis est duplex. scz equalis et inēqualis.

De arboze

lis. Linea collateralis equalis est. vbi due psonae collaterales in sua linea equaliter distant in gradu a comuni stipite eorum. vnde duo fratres et eorum filij. Linea vero collateralis inequalis est vbi psonae collaterales in linea inequaliter distant in gradu a comuni eorum stipite. vnde Phares et filius fratris eius

Additio

Cōsiderādū. Secūdo. sūm Aristotelem. viij. ethicorum. Omnis amicitia ligatio siue vnio quedā est. Ideo communicatio q̄ est amicitie causa vinculi dicitur. Et dicitur potius sanguinitas q̄ carnalitas. sūm docto. sc̄m in scrip. quart. dist. xl. q. i. ar. i. ad quartū. Quia illud qd̄ proximē pueritatis semen est sanguis. vnde phas dist. xv. de animalibus. et ppter hoc vinculum qd̄ ex p̄pagatione carnali p̄trahitur p̄uenientius dicitur sanguinitas q̄ carnalitas. Et q̄ aliqui vnus sanguineus dicitur esse caro alterius. hoc est inq̄cum sanguis qui in semine viri aut menstruū pueritatis est potentia caro et os. Nec ille et p̄puleret. Nec id silentio p̄tereū dū est. q̄ communicatio que in ip̄a cōstitit amicitia est triplex. Vna est sūm habitudinem p̄ncipij ad p̄ncipiatum vnde patris ad filiū. Secūda p̄ncipiatum ad p̄ncipij. vnde filij ad patrem. Tercio sūm habitudinem eorum que sunt ab eodē p̄ncipio ad inuicē. vnde fratris ad fratrem vel sororis. Et q̄ p̄dictus motus lineā facit. et per p̄pagatōem patris quodāmodo descendit in filiū. Ideo sūm dictas tres habitudines tres distinguuntur lineae sanguinitatis descendentiū certe sūm p̄mā. ascendentiū sūm secūda. trāsuertaliū penes terciā. Sed q̄ p̄pagatiōis motus nō desinit in vno termino. ideo p̄tingit q̄ patris est accipe patrem. et filij filiū. et sic deinceps. Et sūm hos diuersos p̄gressus diuersi gradus in vna linea inueniuntur. Et q̄ gradus cuiuslibet rei est pars aliqua illius rei. gradus p̄pinq̄uitatis nō p̄t esse vbi non est p̄pinq̄uitas. ideo identitas et nimia distantia gradus tollit. Nullus enim sibi ipsi p̄pinq̄us est. sicut nec sibi filius. Et dicitur cum gradus ad similitudinē gradū scalarū vel locorum. p̄cluiū. q̄ ita gradus mur de proximo in. primū. ff. de gradibus. l. iuriscōsultus. §. gradus.

Additio

Cōsiderādū. Tercio. Dicitur in secūdo notabili vel notāduz de linea collateralī equali et inequali. Vbi p̄siderandum est. linea collateralis equalis est. q̄n̄ equales sunt cellule ab vtriusq̄ psonis iudicandis in gradibus (siue sint pares siue impares) ad cōmune. eo t̄m excluso. stipite. Verbi gratia. Phares et patrui p̄nepos sūm in linea collateralī equali paris atq̄ numeri. pater. Phares. et nepos p̄patrii faciūt lineā collateralē equalem imparis numeri. Sic p̄oppositus linea collateralis inequalis est q̄n̄ ab altera psonarū alteri p̄parādaz p̄p̄tiores sunt cellule ad cōmune stipitē exclusiue. vbi ḡra. Phares cum fr̄is filio facit lineā collateralē inequalē. filius Phares cū nepote fr̄is lineā collateralē inequalē. vnde p̄ p̄acticatū. T̄m de illis additōnibz. Nunc ad materis am principalem redeūdo.

Notādū. Tercio. q̄ gradus est habitudo distantīū psonarū qua cognoscit quāta distantia due psonae inter se dicitur. Et dicitur intelligi habitudo. id est mensura siue respectus seu p̄sideratio distantie inter p̄sonas de quibz queritur. q̄ gradus est mensura substantie.

Cōsanguinitatis.

Cōsiderādū 4°. *Ubi etiā notare decet q̄ p̄sone q̄ distant
eqliter a p̄muni parēte siue stipite dicūt eē in
gradu et facere ḡdū. que p̄o inequaliter se h̄nt ad p̄munez (eo t̄m excluso)
stipitē. dicūt distare ḡdu. xxxv. q. v. c. porro. et. c. parēta. Hucusq̄ addi°.*

Additio

Notādū Quarto. q̄ ideo cellula vacua remāsit siue cir-
cul⁹. q̄ nō p̄t in illo circulo scribi nomē a p̄el-
latū p̄sonale. quale est pater fili⁹. eo q̄ p̄sona q̄ ibi ponit̄ interdū est p̄r.
q̄n p̄paratur ad descendentes. et interdū fili⁹ q̄n p̄patur ad ascendentes.
et interdū frater respectu p̄rimoz collateralū. *Uel igit̄ cellula vacua res
māsit vt sit quasi sedes vacua cuiq̄ patens. siue sit vir vel mulier. vt q̄sq̄
hō p̄putare volens suam p̄sanguinitatē sciat se imaginarie ibi locandū
et sic nō t̄m vni sed infinitis debet deferuīre*

Notādū Quinto. q̄ cellule in arbore posite incipiūt a
duplici casu. a nō sc̄ et grō *Que a nō incipit
unt sicut abauus abauia. pau⁹ pauia rē. sumūt denotatōem a cellula va-
cua vel circulo. Sed a grō incipientes nō recipiūt a cellula siue circulo per
ntm incipiente immediatius in eadē linea supposita. vt hōz filius filia. eo
rūdē nepos neptis rē. q̄b ideo fit. q̄ ibi deficiūt termini p̄prij p̄sanguī-
nitatis incōplexi. et ergo oportuit p̄plere expr̄imī. A nō vero incipientes
sumūt nomen a cellula vacua. q̄ oportuit arbores describi in respectu ad
aliquid. cum termini eius sint respectui. et p̄ueniētē fit in ordine ad vnū
ad vitandū p̄fusionem. et quia illa cellula est media. ideo p̄uenientius re-
spectu eius fiebat. Et q̄uis ipsa sit vacua a nomine p̄sonali. vt supra rā-
etum fuit. potest tamen fingi vnū nomen propriū quod tamen non de-
bet inscribi. et sic gratia exempli Phares qui est quintus ab Abraz in li-
nea saluatoris dñi nostri Iesu christi.*

Notandum Sexto. q̄ descendendo ad practicas istius
arboris ad cognoscendū distantia p̄sonarū
vtroq̄ iure aliq̄ue ponende sunt regule. Et q̄ iuxta recta in notabili secū-
do duplex est linea. sc̄ recta siue directra. et collateralis siue transversalis.
Primo ponenda est regula de linea recta. que est ascendentiū et descenden-
tiū. et est ista. Quor sunt persone de quibz querit̄ intermedijs cōputatis
vna dempta. tot sunt gradus inter eas vtroq̄ iure canonico et civili. Exē-
plū in nostra arbore. Si queratur quātum distat Phares ab abauo. nu-
merabit̄ a Phares inclusiue ad abauū exclusiue. et q̄ ibi sunt q̄ncz p̄so-
sone. ideo vna dempta distat ab eo q̄rto gradu vtroq̄ iure. a pauo terciō
ab auo sc̄do. Sicut si q̄rat q̄tum distat Phares a nepote suo numerabit̄ a
Phares vt sit ibi vna p̄sona descēdendo ad filiū. et sunt due ad nepotem
et sunt tres ad p̄neporē. et sunt q̄ttuor ad abneporē. et ita distat Phares
ab abnepote suo quarto ḡdu. Debet aut̄ in ista p̄putatōe sp̄ vna p̄sona de-
mī. Rō. q̄ optet vnā p̄sonā subsistere p̄ se a p̄ncipio tanq̄ terminū que se
sola vel ad se nō facit gradū. q̄ sicut p̄sanguinitas sic et gradus nō est nisi
vnius ad alterū. sed vltra eūdō. Debet ergo illa p̄sona q̄ est termin⁹ demī

De arbore

quia non est gradus sed principium gradus. quemadmodum sturus stat primo in termino. et ibi stando non facit gradum vel passum sed ultra eundem. Deinde videndum est de collateralibus. Pro quo oportet primo videre quod persona sit stirpes illarum personarum. de quarum distantia queritur. Et est illa persona stirpes a qua descendunt. primum (ut dictum est supra) ille persona de qua queritur. Verbi gratia. si queratur quantum distat Phares a patruo suo aut filio. non pote vel pronepote patruus. stirpes est illa persona que ponitur in recta linea a cuius latere venit circulus vel cellula in quo vel qua ponitur patruus. et est abauus. Similiter si queratur quantum distat Phares a patruo magno cum alijs in eadem linea. stirpes est pauius. Sic si queratur de Phares et patruo stirpes est auus. Ad sciendum istarum personarum distantiam iure civili. datur ista regula unica. Quot sunt persone numerando a phares inclusive usque ad stirpem exclusive. et procedendo ad latus stirpis usque ad personam a qua distat totus gradus distat Phares ab illa persona iure civili. Verbi gratia. si queratur quantum distat Phares a patruo. numerabitur a Phares dicendo una persona ascendendo. Preterea pater due persone. auus tres persone. pauius quatuor. et tunc procedet ad latus abauis. et reperitur ibi patruus dicendo quinq. et ita Phares et patruus suus iure civili distat in quinto gradu. Phares et filius patruus in sexto. Phares et nepos patruus in septimo. Phares et pronepos eiusdem in octavo. Similiter si queratur quantum distat Phares a patruo magno iure civili. tunc stirpes est pauius. Numerabitur ergo sic. Phares sit una persona. pater due. auus tres. et tunc dimittet stirpes et procedetur ad latus. pauius in primo circulo. et ibi reperitur patruus magnus. distant ergo in quarto gradu. et Phares et propior sobrinus in quinto. filius in sexto. nepos in septimo. Et ita facilliter potest exemplificari de alijs. scilicet quoniam auus est stirpes vel quoniam pater est stirpes. Et licet doctores ponant de isto diuersas regulas distinguendo de linea equali et inequali. per istam tamen unicam regulam semper reperitur gradus iure civili. Necesse tamen est scire quando persone sint in linea equali. et quando in inequali propter ea que statim dicentur. Sed ad sciendum hanc distantiam iure canonico alia datur regula etiam unica. Pro cuius intellectu scire oportet. quando queritur de duabus personis que persona distat res motus a stirpe tunc est ista regula. quod numerando ab illa persona siue ponatur in latere siue in recta linea inclusive queremus motus distat a stirpe usque ad stirpem exclusive totto gradu distant inter se iure canonico. Verbi gratia. Si queratur quantum distat Phares a patruo iure canonico. videndum est quis sit stirpes istarum personarum. et est abauus. Deinde videndum est quod remonius distet ab abauo an Phares. an propatruus. et clarum est quod phares remonius distat. numerabitur ergo a Phares inclusive usque ad abauum exclusive. et reperitur quatuor persone. ergo Phares distat a propatruo iure canonico quarto gradu. et eodem gradu distat a filio. a nepote. et a pronepote. Similiter si queratur quantum distat Phares a patruo magno. Videndum est quis sit stirpes. et est proauus. Numerabitur ergo a Phares inclusive usque ad proauum exclusive et reperuntur tres persone. ergo Phares distat a patruo magno in tercio gradu iure canonico. Eodem gradu distat a propiore sobrino et a filio propioris sobrini. Sed si queratur quantum distat Phares a nepote propioris

Consanguinitatis

oris sobriini. Videndū est an Phares remoti⁹ distet a stipite an iste nepos
 propioris sobriini et reperit⁹ q nepos remoti⁹ distat. Numerandum ē ergo
 a nepore propioris sobriini inclusiue vsq ad stipitem scilicet proauum exclusiue
 et reperiuntur quattuor psonae ergo Phares distat a nepore propioris sobriini
 in quarto gradu iure canonico. Similiter si queratur quantum distat Pha-
 res a patruo suo videndum ē quis sit stipes et reperitur q ē auus. Nūerabitur
 ergo a Phares inclusiue vsq ad auū exclusiue et reperiuntur due psonae
 ergo Phares distat a patruo suo secūdo gradu iure canonico et eodē gra-
 du distat a fratre patruelis. Si si qrat⁹ quantum distat Phares a filio fratri
 patruelis reperitur q iste filius remoti⁹ distat a stipite q Phares ergo nūe-
 randum ē ab isto filio inclusiue vsq ad stipitē scz auum exclusiue et reperi-
 untur tres psonae ergo Phares distat a filio fratris patruelis tercio gradu
 iure canonico. Similiter si querat⁹ de Phares et de nepote fratris patruelis
 reperitur q nepos iste remotius distat a stipite ergo nūerādū ē ab isto
 nepote inclusiue vsq ad stipitem scz auū exclusiue et reperiuntur quattuor
 psonae ergo Phares distat a nepote fratris patruelis in quarto gradu iure
 canonico. Et ita pōt formari stipes pater et eodē mō dicendū ē sicut iā. Et si q
 ratur de illis que ponūt in sinistro latere idem est sicut de alijs dictum est.

¶ Et qz aliq dubitare possit qliter psonae posite a sinistro latere distāt
 a psonis positis i dextro latere. Recurro sciendū q iter illas psonas cōiter nō ē
 aliq attinētia et sic nō ē qrendū de eaz distātia. Nā auicul⁹ me⁹ q ē frater
 mris mee nō attinet patruo meo q ē frater patris mei. Nā ille psonae q pos-
 nitur a sinistro latere referunt ad matrē vlt auā vel pānā et sic psequēter
 Et si tūc vlti⁹ querat⁹ qualiter distāt psonae posite a latere dextro inter se.

¶ Tūc sciendū si qrat⁹ de distātia iure civili tūc nūerādū ē ab vna psona
 posita a latere ad circulū positū i linea. Deū ascendat vsq ad stipitē et pcedat
 lateralit⁹ vsq ad psonā aliā de q qrit⁹. Si qrat⁹ quātū distat p nepos fratris
 Phares a p nepote p patrui ipsi⁹ Phares. Nūerabit⁹ a p nepote fratris
 inclusiue vsq ad circulū positū in linea recta etiā inclusiue in q circulo ponit⁹
 pater. Deinde ascendet vsq ad stipitem vtriusq exclusiue qui stipes ē aba-
 uis et tūc pcedatur ad latus abauis vsq ad pronepotē p patrui et inueni-
 untur vndecim psonae et isti distāt iure civili vndecimo gradu et ita de alijs.

¶ Iure autē canonico videndum est an equaliter distēt a stipite si sic nūerandū
 est ab vna psona vlt ab alia indifferēter inclusiue vsq ad stipitem exclusiue
 vt verbi gratia. Si querat⁹ quātū distat nepos fratris Phares a nepo-
 te fratris patruelis ipsius Phares est autē stipes illarū personarū au⁹ et ita
 equaliter distāt a stipite. Numerādū ē ergo a nepote fratris Phares vsq
 ad auum exclusiue et inueniunt⁹ quattuor psonae et ita distāt p dicte psonae
 quarto gradu iure canonico. Sed si vna remotius distet a stipite tūc nūe-
 randū ē a remotiori vsq ad stipitē vt prius dictum est. Verbi gratia. Si q
 ratur quantum distat p nepos fratris Phares a nepote fratris patruelis
 ex quo iste p nepos remoti⁹ distat ab auo. Incipiendū est ab illo nūerā-
 do vsq ad auū exclusiue et inueniunt⁹ quinq psonae. Distant ergo p nepos
 fratris Phares et nepos fratris patruelis ipsi⁹ Phares i qnto gradu iure ca-
 nonico. Ergo nepos fratris patruelis ipsi⁹ Phares pōt ducere i vxorē p nepotē
 fratris ipsius Phares. Et i ista pputatōe pūcta nō dicūt vtz vt manifestū.

De arbore

Notandum Septimo q̄ necesse est cōgnoscere que p̄sone
distent in linea equali z q̄ inequali p̄pter dis-
p̄sationes impetrandas Nam si nepos fratris Phares veller ducere pro
nep̄tē ipsius Phares oporteret sic narrare ad h̄tēdū disp̄sationem q̄ sex
Ticius petir ducere vxorē consanguineā suā Bertā et Tici⁹ distat a stipi-
te in tercio z Bertā ab eodē in quarto Nam si diceretur sic Ticius petir
ducere vxorē Bertam p̄sanguineam in quarto gradu et Papa disp̄saret
nō possent isti virtute illi⁹ disp̄sationis matrimonii aliter p̄iigi quia ma-
ior est proximitas qm̄ vna p̄sona distat a stipite in tercio q̄ si ambe distaret
in quarto Et disp̄sationes quia sūt p̄tra ius p̄ne sūt restringēde p̄isto fa-
cit c. qd̄ dilectio extra de p̄sanguinitate z affinitate z hec notat ibi p̄ doctos
res q̄uis alij teneat oppositū Si etiā eēt aliq̄s legat⁹ h̄tēs potestātē disp̄-
sadi i tercio et quarto gradu ille legat⁹ nō p̄t disp̄sare cū p̄sonis distatib⁹
in linea equali tercij gradus a stipite hoc est si ambe p̄sone distent tercio
gradu a stipite sed solum p̄t disp̄sare vbi vna p̄sona distat in tercio z alia
in quarto vel ambe in quarto a stipite p̄pter rationem iā dictā et notatur
istud p̄ doc. in dicto c. qd̄ dilectio Si aut vna p̄sona distaret in p̄mo z alia
in quinto a stipite p̄t p̄trahere matrimonii sine disp̄satione vt frater
Phares potest ducere abnep̄tem ipsius Phares Et tantum de arbore
consanguinitatis fin magistru⁹ Hec casum

Consideradū q̄nto. q̄ i collateralibus equalis linee bñ
sequit⁹ p̄ illaz regulā cōstructiua Ego z tu
sumus p̄sanguinei in equali linea ego possum contrahere cū filiā tuā ergo
tu cū ea. Etia⁹ seq̄tur p̄ regulā (stante linea equali) destructiua. Ego non
possum p̄trahere cū filiā tuā q̄ nec tu cū mea Affirmatiua qd̄ p̄cedit in eq̄li
linea z quarto gradu Negatiua p̄o p̄cedit in equali linea tercij grad⁹ vt
citerioris Sz in linea ineq̄li illud nō p̄cedit nec constructiue nec destructi-
ue q̄ si vnus ē in quarto z alius in tercio vel citeriori neutra regulaz h̄tēt
locū Et illi gradus etiā referendi sunt ad p̄mūnē stipitē non inter se q̄ iter
se semp equaliter distāt aut p̄ueniunt gradibus hec patet facile p̄acticatū

Consideradū sexto Ex dictis luceclarius patet q̄ in li-
nea ascendēti z descendenti z sic directe
non discordāt ius canonicū z ciuile Ex quo sequitur correlatiū vel argu-
mētū. Q̄cum de iure ciuili in linea directa vsq̄ in infinitum non possūt
contrahi nupcie intētū si Adam adhuc in hac mortalitū luce lachrimarūq̄
valle p̄stitutus esset vxorē ducere nō posset iuxta tex. c. nupcie ff. de ritu
nup. in. § Ita etiā de iure canonico fit p̄hibitiū Et facit ad hoc c. p̄genie z
c. de cōsanguinitate et c. In copulatione z f. q. z. et 3. Ita etiā tenet Joānes
Andree i lectura sua sup arbore licet godfre. in sūma de p̄sang. z affi. § Itē
q̄rit dixerit p̄trariū p̄ generalitatē c. non debet. qui tñ textus debet irelligi
in transuersalib⁹. Quia aut ius canonicū strictius p̄cedit q̄ ius ciuile in
matrimonij in linea transuersali vt est tex. in c. ad sedem § Igit⁹ z c. Seri-
es z f. q. f. ergo a fortiori in linea recta vbi seruāt memoria p̄genie dicta
c. p̄genie z f. q. 3. Et sic patet atq̄ colligit⁹ q̄ ois differentia in p̄nuerandis
gradibus inter ius canonicū et ciuile consistit in linea transuersali. quia

Consanguinitatis

quem legiste ponunt in scdo gradu canonice in primo dicto c. Series 2 c. dicto ad sedem. §. Igitur et oculata fide videbitur in arboze.

Consideradū tercio Consanguinitas impedit matrimo-
nū tripliciter scz lege nature. lege diuina
et lege canonica siue statuto ecclesie. Natura enim abhorret patrē carnale
exercere cōmerciū cū filiā. abhominabilius est autē filiū cognoscere matrē
quia plus reuerētē (que parētibz debet) derogaretur si filius matrē q̄ si p̄
filiā duceret in vxorem cum vxor viro aliquāliter debeat esse subiecta hec
doc. S. in scrip. 4 ti. dis. 4 o ar. 3. Cōcordat bonauentura doctor deuotus
et sanctus in eodē dis. 4 o. q. 2. in corpe. Lege diuina vt patz leuit. § 8 origina-
liter ois homo ad p̄ximā sanguinis sui nō accedat vt reuelat turpitudi-
nē ei? hoc trāsumit atqz canonizat 3 s. q. 8 c. Salubrit vbi etiā dicitur. Si q
fecerit q̄spia ex istz p̄bit de medio ppli sui. Hoc idē habet i. glosella sup. c. lis-
teras de restitutione spoliatoz vbi i. 3 p̄sone diuina lege ad m̄monitū p̄hē
dū erāt. phibite q̄ i. his clarēt mētē. Nata soror neptis matertera. fratris
et vxor. Et patrui p̄iux m̄ p̄uigna non erca. Et orizqz soror p̄uigninata nu-
rusqz. Atqz soror p̄ris p̄iugi lege vetat. Iure canonico siue statuto ecclesie olim
nō poterat p̄trahi m̄monitū nisi vltra sextū gradū tex. ē i. c. de affinitate 3 s.
. q. 2 et 3. i. c. q̄ i. gis 3 s. q. 1. i. c. p̄sanguinitas 3 s. q. 4. i. c. p̄dicim? c. Nulli c. de
p̄san. c. p̄genie c. nullū 3 s. q. 2 et 3. c. s. q. d̄ dilectio et c. qz circa de p̄sā. z. affi-
nitate c. parētele 3 s. q. 5. S3 hodie oia ista iura qd nō i. p̄ueniēs neqz absur-
dū ē sūt restricta dicit em c. Nō debet de p̄sang. z. affi. Nō debet rep̄hēibile
iudici si p̄m varietatē t̄poz statuta q̄nqz variet̄ humanā p̄serti cū vrgēs
necessitas v̄leuidēs vtilitas id expolcit quoniā ip̄e de? ex his q̄ in veteri re-
stamēto statuerat nonnulla mutauit in nouo hec ibidem hoc idē scilicet
q̄ nūc iura sint restricta ita exp̄sē firmat glo. 3 s. q. 2 et 3. in summa et oēs cō-
cordāt de yor? doctor bonauentura in scrip. 4 ti. dis. 4 o. q. 3. in corpe. Que-
rit quare phibitio ē vsqz ad q̄rtū gradū iclusiuē respondet qz ecclesia statuit
it. Quare statuit. Quia potuit. p̄gruū fuit. vtile erat. necē erat cū q̄ optime
pulcerrimeqz vnisonat atqz p̄cordat c. p̄allegariū. Non debet de p̄sang. et
affi. Singulasqz particulas bonauentura vbi sup̄ summa enodat elucubzati
one de quibz ad p̄ns breuitatis amore ne lectores tedio afficiant sup̄ sedeo
¶ Ne i. gis lectore lōgi? morer est cōclusio finalis hui? arboris vtilitatē cō-
plectēs talis. Cōsanguinitas q̄rti aut citioris gradū p̄ipedit m̄monitū p̄tra-
hēdū atqz etiā dirimē iā p̄tractū nisi desup̄ ap̄lica auctoritate causis adie-
ctis graciosē fuerit disp̄sacum potest em papa (que p̄stat eē vicariū ihesu
xpi c. inter corpe. de translationē episcopi) certis ex causis arduisqz aliqñ sua
melliflua benignitate sup̄habūdāteqz auctoritate disp̄sare i. scdo q̄du colla-
teraliū vt colligit ex glo. sup̄ p̄bo sororis i. c. p̄itaciū 3 o. q. 4. h̄ idēz elicif ex
glosella sup̄ illo p̄plexo i. scdo c. gaudem? de diuorzijs vbi dicit scd̄s q̄dus
erat phibit? 3 s. nō ois l3 argumētū sit in p̄riū c. lrās de restitutōe spoliatoz
qd tñ ibidē venit soluedū vbi sup̄ p̄bo diuina sic arguit glo. z. ifert q̄ videt̄
q̄ i. scdo q̄du ecclia disp̄sare nō possit cū istud diuina phibitū fuerit lege
Solo ibidē i. leuitico phibit? erat scd̄s q̄d? i. descēdētibz nō i. collateralibz
vnde i. scdo collateralī p̄ p̄ ecclia disp̄sari hec ibidē. Et tñ de illis additis
nubus circa arbozem consanguinitatis

Arbor consanguinitatis

Non tangit dextros qui

stane in parte sinistra

[illegible]

Nota q̄ iste Phares non habet totam consanguinitatem suam in arbore. **Cō-**
stat em̄ q̄ quilibet hō habet duos parētes. quattuor auos. octo pauos. et se-
decim abauos et sic semper ascendēdo duplicantur. impossibile fuisset
tot p̄sonas in arbore scribere. **T**re fingamus dicit **Jo. An.**
perinde ac si in qualibet duplici cellula haberemus quatuor
p̄sonas vt si diceremus pro patre et vxore eius
pro amita et marito eius. duplicatio polita
fuit vt nomina demonstraret in
vtrōq̄ sexu non vt eas con-
iuges denotaret.

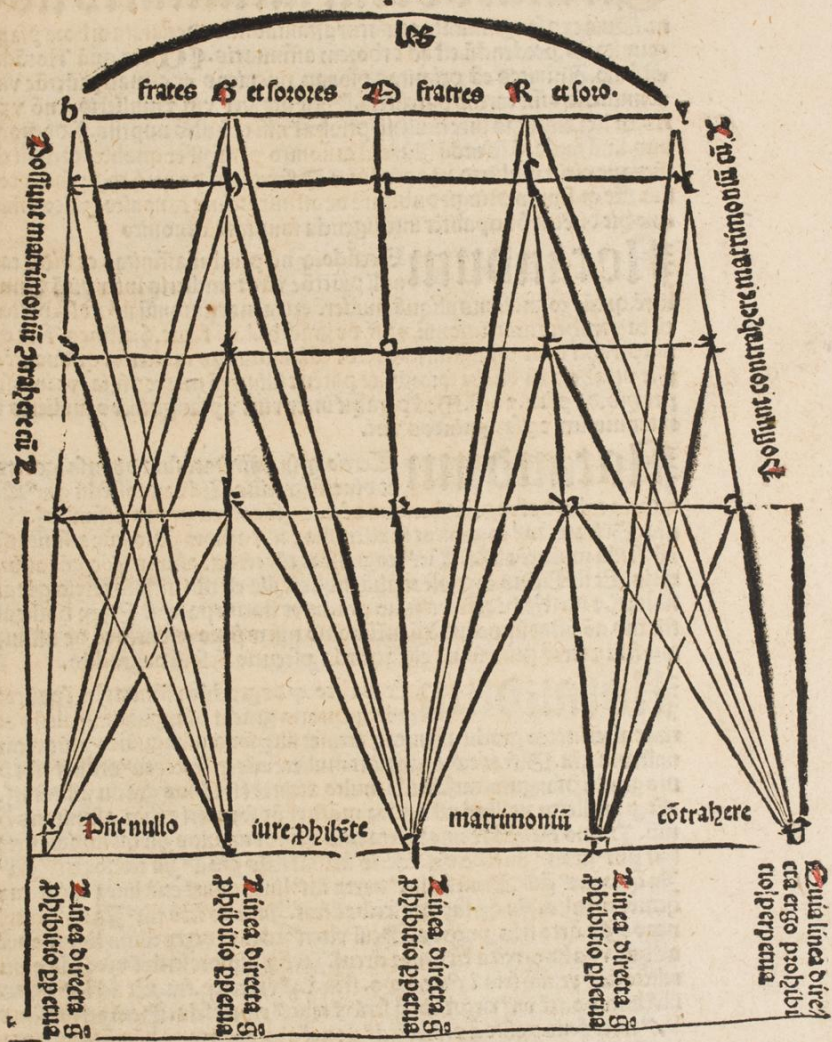
A. una cum con/
iuge sua ha
bet istas
pro/

les

frates **B** et sorores **D** fratres **R** et sor.

Possunt matrimonium contrahere

Possunt contrahere matrimonium

In hac figura etiā materie pncipali supaddita. habentur statim sequētia **Primo**
q matrimoniu trahi potest in quinto gradu. nisi obster p̄suetudo. **Secdo** q ma
trimoniū trahi potest in quinto ex vna parte. et quarto. **tercio.** scdo. pmo ex alia
parte gradibz. **Tercio** q in lineis directis perpetua est prohibicio
b i.

De arbore

Circa arborem affinitatis nota

ea. Quia ex consanguinitate causatur affinitas. ideo declarata arbore consanguinitatis procedendum est ad arborem affinitatis. ¶ Circa quā Notandum est primo. Affinitas est proximitas personarum pueniens ex carnali coniunctioe viri et mulieris omni carens parentela. Dicitur notat viri et mulieris. et non uxoris. quia licet affinitas iure civili non contrahatur nisi ex iustis nuptiis. ff. de gradibus. l. non facile. §. sciendum. Iure canonico contrahitur ex qualiter carnali coniunctione viri et mulieris. ut notatur in. c. Discretodem. de eo qui cognoscit. consanguinitatem. vxo. sue. Et quia sepius contingit dubitare de affinitate iure canonico. Ideo omnia que hic dicuntur principaliter intelligenda sunt iure canonico.

Notandum Secundo. quod non contrahitur affinitas ex dicta carnali coniunctioe viri et mulieris inter virum et mulierem. quia tunc cognoscens aliquā mulierem extra matrimonium non potest postea cum ea contrahere matrimonium. ut. ff. de gradibus. l. non facile. §. affines. Nec est autem contrahitur inter consanguineos viri et consanguineos mulieris. quia duo fratres possunt contrahere cum duobus sororibus. et pater et filius cum matre et filia. ut in. c. super his. de consanguinitate et affinitate. Sed contrahitur inter virum et consanguineos mulieris et inter mulierem et consanguineos viri.

Notandum Tercio. quod in affinitate sunt diversa genera et diversi gradus. Ad cognoscendum genus affinitatis talis datur regula. Persona addita persone facit genus affinitatis. ubi gratia. Si frater tuus cognoscat mulierem illa est tibi affinis primo genere affinitatis. Et si illa mulierem aliam. h. tunc cognoscat tunc tibi est affinis secundo genere affinitatis. Et si tunc cognoscat aliam mulierem illa est tibi affinis tercio genere affinitatis. et istis tibi affines primo gradu. ut statim patebit. Sed quia hodie affinitas non potest impedimentum matrimonio nisi in primo genere. ideo de affinitate secundi et tercij generis non est facienda persecutio. sed solum de gradibus.

Notandum Ergo quarto. quod de gradibus affinitatis talis datur regula. quod quodotro gradu consanguinitatis aliquis attinet alteri. totto gradu affinitatis attinet illi persone consanguineo coniuncta carnali. ubi gratia. Si frater tuus cognoscat mulierem. tunc quia frater tuus attinet tibi primo gradu consanguinitatis. ideo illa multo attinet tibi primo gradu affinitatis. Et per intellectum ut illud ad oculos monstrare possit formari arbor affinitatis huiusmodi. Primo trahenda est linea recta huius quatuor circulos. In quo superiore scribatur primo gradu. In secundo descendendo scribatur secundo gradu. In tercio tercio gradu. In quarto quarto gradu. Deinde ad latum dextrum illius linee ponetur etiam linea recta cum quatuor circulis. In quo superiore scribatur frater. In secundo frater filius. In tercio frater nepos. In quarto frater pronepos. Deinde ulterius ad latum dextrum illius linee ponetur adhuc una linea recta cum quatuor circulis. In quo superiore scribatur vxor. In secundo vxor filius. In tercio vxor pronepos. In quarto vxor pronepos. Et ad latum dextrum illius linee ponetur vxor. In quo superiore scribatur filius. In secundo filius pronepos. In tercio filius pronepos. In quarto filius pronepos. Et ad sinistram latum linee primo ponitur quod pertinet gradu. ponetur alia linea recta huius quatuor circulos. In quo superiore scribatur soror. In secundo descendendo sororis filia. In tercio

Affinitatis

cio sororis neptis. In quarto sororis pnepis. Deñ ad sinistru lat⁹ illius
linee ponet alia linea recta etiã hñs q̄tuor circulos. In supioze scribet vir
sororis olim relicto. In secdo vir filie sororis. In tercio vir nepis sororis. In
q̄rto vir pnepis sororis. Et ad lat⁹ ist⁹ linee sicut supra dictu est ponet
vnus circul⁹ in quo scribet relicta relicti sororis. Et ponit linea graduu in
medio infrem z sorore cu suis descendetibz ad denotadu q̄ affinitas ori
tur ex psanguinitate z ex vtroqz sequi. z scribit pmo gradu. secdo gradu. zc. et
no apponit affinitatis. Ad denotadu q̄ isti gradu pnt referri ad psangu
nitare z affinitate. Et scribit in linea finali ad dextru lat⁹ in supiori circu
lo vxor fratris olim relicta qd no addit ad alias vxores descendetiu a fra
tre. ppter respectu ad scdm gen⁹ affinitat⁹. Na si frater habeat vxorem illa
vxor est affinis sorori ist⁹ fratris pmo gradu z pmo genere. Et si frater il
le moriat⁹ z vxor ei relicta p̄rahatur cu alio viro. tunc ille vir attinet p̄dicte so
rori pmo gradu affinitatis sz secdo genere. Si tunc moriat⁹ ista vxor tunc iste
vir dicitur relicte fr̄is q̄ ponit ibi in circulo vnico. Et posset fieri q̄stio
An iste vir possit p̄herere p̄dicta sorore olim no potuit qñ affinitas pro
tendebat vsqz ad tercū gen⁹ inclusive. sed hodie p̄t. qz no attēdit nisi p̄
mū gen⁹ affinitatis. vt supra dictu est. Eodē mō ddm est q̄re in supioze cir
culo finalis linee ad sinistru lat⁹ scribit vir sororis olim relictus z in cir
culo vnico relicta relicti sororis.

Notandum Quinto. Affinitas pmi gñis p̄stat impedimē
mētū m̄rimoniū sicut psanguinitas. sic q̄ iter
ascendētes z descendētes nullo gradu p̄t esse m̄rimoniū. Et inter collate
rales no p̄t eē m̄rimoniū ppter affinitatē vsqz ad quartū gradu inclusive.
vt notat in. c. no debet. de psan. z affi. Et est affinitas p̄petuū impedimen
tū. Na p̄sona mortuā rōne cui⁹ affinitas est p̄tracta. adhuc no p̄t eē ma
trimoniū inter affines mō p̄dicto. c. fraternitatis. xxxv. q. x.

Notandum Sexto. Qñ parētes sunt affines. tūc filius in
terdū mutat attinētiā. z interdū no attinet. in
terdū etiã mutat gradu. z interdū neqz mutat gradu neqz attinētiā. p̄bi
grā. Si tu z ego sumus affines. qz ego p̄traxi cū psanguinea tua. tūc si p
creem filiū ex ista psanguinea tua. iste fili⁹ meus mutat attinētiā. qz ego
sum tibi affinis. fili⁹ me⁹ no est tibi affinis. sz psanguine⁹. Et si p̄creem fi
liū ex alia muliere ille non attinet tibi neqz psanguinitate neqz affinitate.
Et si tu psanguine⁹ vxoris mee p̄creaueris filiū. ille no mutat attinētiā
qz est mibi affinis. Sz si tu z vxor mea estis in lī. za eq̄li psanguinitatē vel
ineq̄li. z tu es remotior. scz in tercio. z vxor mea in secdo. tūc fili⁹ tu⁹ mutat
gradu affinitatē. qz tu es affinis me⁹ in tercio gradu. z fili⁹ tu⁹ in quarto
Sz si vxor mea ē remotior. s. in 3°. z tu in secdo. tūc fili⁹ tu⁹ no mutat gdu

Notandum Septimo. q̄ ex psanguinitate oriū adhuc ali
ud impedimētū. qd vocat publice honestati
iusticia. Et est publica honestas p̄ximitas p̄sonarū pueniēs ex sponsali
bus. Et istud impedimētū prendit sicut impedimentū z psanguinitatis
et affinitatis. vt inter ascendētes z descendētes om̄i gradu z inter colla
terales vsqz ad quartū gradu inclusive

De arbore

Notandum Finaliter. q. affinitas aliqui pcurrit cū p sanguinitate. et aliqui cū publica honestate. alii quādo est sola affinitas. aliqui est sola publica honestas. verbi gratia. Si frater meus cognoscat p sanguineā meā. illa est mihi p sanguineā et affinis. Et si pgnoscat sibi desponsatā. illa attinet mihi affinitate et publica honestate. Sed si frater meus desponsauerit aliquam et eā nō cognoscat illa attinet mihi solū publica honestate. Et q. b. patz q. si quis vxore sua mortua velit p trahere cū p sanguineā mortue vxoris in gradu phibito nō p sine dispensatōe pape. Et si impetret talis dispensatio hoc modo. petat. Ticius p trahere matrimoniū cū Berta p sanguineā vxoris sue mortue in tali gradu nō obstante affinitate nō valet dispensatio. sed oportet q. dicatur nō obstante affinitate. eo q. Ticius cognouit p sanguineam Berte. Nec obstāte publica honestate. eo q. Ticius desponsauit dictā p sanguineam Berte. et illo modo valet dispensatio et p. procedere matrimoniū. Et tū de arbore affinitatis fm magistrū Nicasiū

¶ Sequitur pauce numero additiones

Aditio.

Cōsiderādū Primo p notabili pmo huius arboris. In quo dicitur. Affinitas est pmitas ex carnali cōiunctione. 2c. Innocētius dicit nisi detur p mixtio seminis vtriusq. intra claustra pudoris nō causat affinitas nec psummat matrimoniū vñ nō sufficeret emissio seminis vnius. Ponit exemplū In frigido qui p. puocare mulierem ad seminis emissionē. nō tñ p hoc erit matrimoniū psummatū nec p tracta affinitas. ex quo alter nō est potēs ad matrimoniū. Et idem dicit ecōtra respectu mulieris. Hec opinio Innocētij nō multū placet Hostiensī q. de facili nō p. pbari emissio seminis vtriusq. nisi forte generata ple. q. tūc satis pstat de p mixtione seminis vtriusq. Et p hoc videt sentire Hostiensis q. ad generatōem plis necessario pcurrit semen vtriusq. q. d. q. d. medicit enuerūt. sed vt audio (inquit Panor.) p. munis medico p. opinio est in p trariū. scz vt semen mulieris necario nō pcurrit ad generatōem. et ob hoc maxime dicit Fre. p filio. c. c. q. ad causandā affinitatē seu ad matrimoniū psummadū necessario nō requiritur q. mulier emittat. sed satis est q. viri semen sit p mixtū nature vxoris. Et p trario em sequeret magna absurditas. Nā pone q. p annū mulier nō emisit. tñ pcepit ex semine viri et pperit. absurdū esset dicere fm Hostiensē q. matrimoniū nō sit psummatum. et q. affinitas nō esset p tracta. Et hec opinio satis placet data habilitate vtriusq. ad p tractū matrimoniū. Hec Panor. c. Fraternitati. de eo qui cog. p sang. vx. Ad hoc etiā q. affinitas nō p trahat nisi pfecte mulier cognoscat. ita q. interueniat sanguinis seu seminis p mixtio. est tex. bo. in. c. lex diuine pstitutōis. xxv. q. ij. Ad idē textus bonus cūz glo. in. c. ex tra ordinaria pollutio. xxv. q. ij. vbi dicit. licet quis cognouerit puellā citra vel circa naturalia et nō intra sic q. nō attigit claustra pudoris. nō orit affinitas cū p sanguineis puella. vñ dicit glosella vltima. talis pollutio impedit re nō debet quin possit ducere p sanguineam illius. Rō q. nec fecit sanguinis mixtionē. nec carnis vnitatē. Sed quid. querit glo. ibidē vltius si aliq. referaret illas seras et nō pcessit ad psummatōez opis nūq. tal. cō

Affinitatis

mixtio carnis impedit matrimonium cum sanguinea illius dicere non respon-
det glo. qz nec ibi sanguinis mixtio nec carnis unitas c. Nullum xxxv. q. iiij.
ubi dicitur quoniam sicut non licet cuius christiano de sua sanguinitate sic etiam
nec hz de sanguinitate uxoris sue coniungere ducere quare propter carnis unitatem
glo. Item per carnis mixtionem (infert) pertrahitur affinitas. per tñ vt ex dictis
tis per mulier perfecte (saluo honore et peris auribus non lesis) agnoscit et fieri car-
nis mixtio absque hoc quod mulier salua pace semine emittat. Nec oia et sigula
deberent reuolueret crebrius atque attente animo considerare fideles gregis domini
nostri ihesu pastores et non perba modo atque syllabas sed et secretas discutere vt ex
post subditis suis possit consulere ac abhominabiles nephariasque quarundam
terra rum consuetudines eradicare extirpare et nichil facere. reuera solum in
ampli orbis spacio reperibile est ubi. Margarete apphensio fuso fila ex co-
lo iuuat. pertrahere in spe future libidinis exercere ea nocte concubia in tepeste
et noctris silentio edes in suas perducendo aggreditur opus attrahit assumere
onus eam telis libidinis inuadit ipsa quoque scuto castitatis rupto repide
resistit et sic ex amplexibus mutuis oculis reciprocis sponsalia contrahunt
illa aliquando perfecte aliquando imperfecte consumant. et certe. prout oia sunt
plana nulla dura neque aspera ipse diues illa abundans et hz ardore libidinis
extrinseco negant sibi ipsis et sponsalia peracta et consummata ipse pertrahit cum
sanguinea illa? quam sic polluit. et contra illa cum sanguinea a qua iam est polui-
ta siue ad extra vel intrasingula generant animarum pericula et ergo quod
statim dicere sunt scurrilia atque lasciuia inuoluta tamen reuera cullit et ani-
marum pastori scitu necessaria

Queritur Vtrum inter ascendentes et descendentes possit esse
matrimonium vltra quartum gradum. Respondeo deus secundum god-
fredum in summa sua de sanguine et affini. Item quod sic. sed pertrahit tenet iohan-
an. in lec. sua super arbore sanguinitatis et affinitatis et originaliter hostien-
sis in sum. de consanguine et affini. Item que consueuerant sub. Item qualiter arbor in
per. nono queritur et hanc opinionem dicit Panoz. credo esse verissimam ra-
tio autem est. Ita abstinere debemus a consanguineis uxoris sicut a propriis
de consanguine et affini. c. j. xxxv. q. iiij. c. de propinquis et c. equaliter et c. nullus
Sed inter consanguineos ascendentes et descendentes est prohibitio in in-
finitum vt supra. de arbore consanguinitatis patuit ergo hic et

Considerandum Secundo. affinitas quandoque ex vna copula
quandoque ex duplici (vt vult glo. super c.
Non debet de consanguine et affini.) causatur vt in duorum fratrum uxoris
Ille enim sunt sibi affines in secundo genere ex copula vtriusque. Nam frater maris
est sibi affinis in primo genere. vxor ergo sua cum sit iuncta a primo genere
affinitatis inducit secundum genus et idem est regere in vxore alterius

Considerandum Tercio olim non poterat quis successiue
ducere uxores duorum fratrum. ratio quia ibi
erat tertium genus affinitatis cum secunda. Nam vt patuit statim duorum fra-
trum uxores sunt in secundo genere affinitatis huius altera per mortem mariti nupsit io-
hanni ille iohannes attinet vxori alteri? fratris i tertio genere quia est persona
addita secundo generi. Ideo mortua vxore sua et marito alterius non pos-
b iiij

Additio

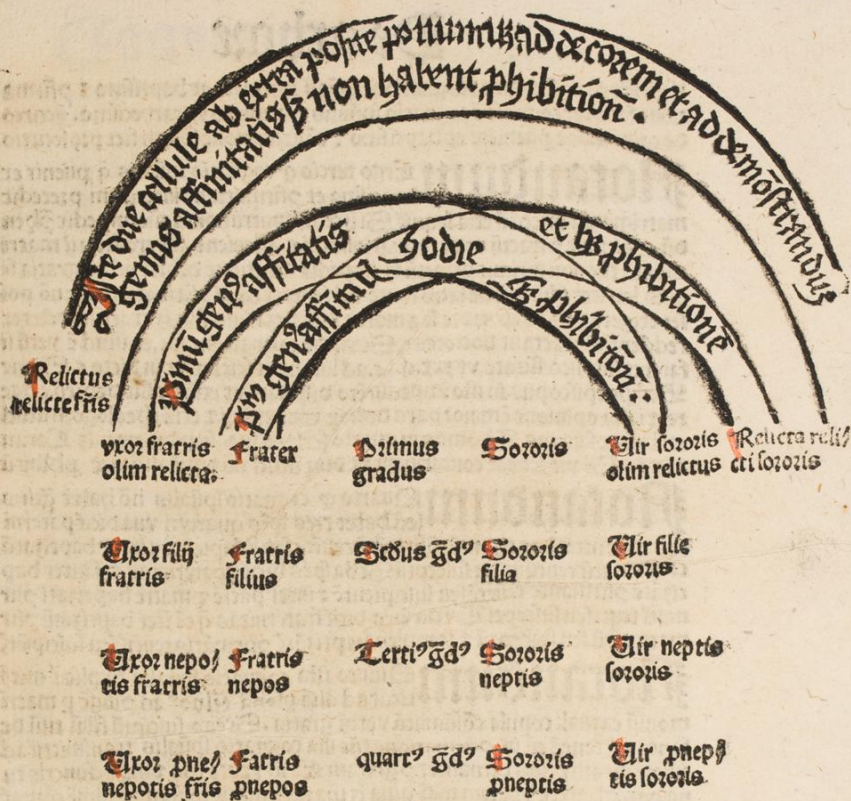
Additio

De arboze

terat olim illam ducere obstatet tertiū gñe affinitatē. Et ultra impedimentū
affinitatis suberat impedimentum publice honestatis vt dicit textus in c.
porro xxxv. q. iij. Porro duorum consobrinorum coniuges quibus diuersis
temporibus viro vni alteram post alterius obitū nuberem ipsa (preter au-
toritatē canonicā publice honestatis iusticia contradicit) sed cum secun-
dum et tertiū genus sit sublatū ergo videtur q̄ publica honestas tanq̄ ac-
cessoria sit hodie sublata et hoc est verū et p̄cluditur p̄ glosam sup c. Non
debet de p̄sang. et affini. quia sublato principali aufert et accessorium ad illud
lud. sed publica honestas q̄ nō venit sic accessorie vt in ea q̄ orit̄ ex tractu
sponsaliorum seu matrimonij cum consanguineo meo nō est hodie sublata
cum de ea in eadem glosa nulla fiat mentio et hoc apte p̄bat in c. j. de spō-
salib. li. vi. Et in hac glo. ē regula bona et vtilis illa videlicet vbi duo sic se
habent q̄ vnū venit p̄secutius ad reliquū vno immutato seu sublato etiā cō-
secutiuū intelligit̄ sublatū seu immutatū ad h̄ ē tex. optim⁹ in c. Piramur
de ser. non ordinandis et in c. Quis in fine de elec. et elect. p̄tate li. vi. ergo

Additio

Consideradū Est q̄rto et vltimo tē consideratio digna
noratu In dispensatione de affinitate et pub-
lica honestate vbi si coincidunt si publica honestas nēario seq̄r ad affinitatē
et sub affinitate p̄phedit̄ s̄c̄ de affinitate fecisse mētiōē et sic p̄cedit gl. sup
c. Non debet. Exēplū si impetro dispensationē vt liceat mihi ducere vxorem
p̄sanguinei mei defuncti nō obstante affinitate tertiū ḡdu. Nam ex q̄ feci
mētiōē q̄ fuerit vxor p̄sanguinei mei p̄sequenter feci mētiōē de publi-
ca honestate et sic p̄ p̄sequentiā videtur sublata p̄ dispensationem. Si vero
nō p̄phenditur ex narratione verborū vt puta Impetraui dispensationem
vt liceat mihi ducere margaretam mulierem non obstante q̄ sit mihi affi-
nis in tertiū gradu non valet dispensatio si vltra affinitatem erat publica
honestas ex quo de ea non fuerat facta mētiō expresse vel tacite Nam affi-
nitas potest cōtrahi sine matrimonio vt in c. discretionem de eo qui cong-
sōsang. vx. sue Et hoc modo p̄cedit glo. super arboze Et illa questio in ro-
mana curia (i q̄r Parnomitan⁹) erat ardua ergo bñ ifero a fidelium animarū
nullo modo spernenda quia casus huiusmodi in aliquibus territorijs sunt
quotidiani et c. Et tū de additionib⁹ circa materiā affinitatis

Circa materiam cognationis

spiritualis quae impedit etiam matrimonium contrahendum. Notandum primo cognatio spiritualis est primitas personarum pueniens ex datione sacramenti vel sacramentalis vel ex retentione vel susceptione ad illud. Nam sicut cognatio naturalis oritur ex generatione per quam adit esse naturale sic cognatio spiritualis oritur ex regeneratione seu sacramenti vel sacramentalis datione per quam aditur esse gratie xxx. q. i. c. oēs et c. ult. de cognatione spirituali

Notandum Secundo cognatio spiritualis oritur ex duobus sacramentis scilicet baptismo et confirmatione et ex vno sacramentali scilicet cathecismo ut in c. quis de cognatione spirituali li. vi. §. quia cognatio spiritualis pueniens ex cathecismo non dirimit matrimonium peractum sed impedit tantum contrahendum ut in c. cōtracto de cognatione spirituali. et c. p. cathecismum eo et.

De arbore

li. vi. Et qz etiā cognita cognatione spūali pueniēte ex baptismo 2 pfirmatione facilliter cognoscit cognatio spūalis pueniens ex cathecismo. Icarco de cognatione pueniēte ex baptismo 2 cōfirmatione solum fiet prosecutio

Notandum Ergo tercio q cognatio spūalis q puenit ex baptismo et pfirmatione interdum precedit matrimonii interdū etiā sequit Si pcedit matrimonii tūc impedit pben dū et dirimit ptractū vt de cognatione spi. c. Veniens. si vero sequit matr moniū tūc non dirimit ptractū sz impedit exactionē debiti verbi gratia si quis leuaret filiū suū de sacro fonte vel teneret eū in pfirmatione ille nō pos set exigere debitū ab vxore sua matre videlicz illius filij sz exactus deberet reddere vt tractant doctores. Si vir de cognatione spi. et istud ē verū si faceret sine necessitate vt xxx. q. i. c. ad limina et sciēter vt in dicto c. Si vir Sed p̄r episcopus in isto impedimēto dispēsare vt etiā possit debitū exige re. 2 i ista opinione ē maior pars doctoz canonistaz 2 etiā theologoz istud etiā tenet sanctus Thomas in quarto seripso suo sup dis. xxxij. lz Car. in dicto c. Si vir teneat contrariū qd vt dicit istud nō repit aliq iure p̄hibitiū

Notandum Quarto q cognatio spūalis nō habet gēdus sed habet tres spēs quarum vna dicit paterni tas 2 est inter baptizantē cōfirmatē tenētē seu suscipiētē 2 inter baptizatiū cōfirmatū seu susceptū. Scda spēs dicit ppaternitas 2 ē inter bap tizantē pfirmantē tenētē seu suscipiētē 2 inter patrē 2 matrē baptizati pfir mati centi seu suscepti. Tercia spēs dicit fraternitas q ē iter baptizatiū pfir matiū tētū seu susceptū 2 iter ples baptizatz pfirmatis tenētē seu suscipiētē

Notandum Quinto ista cognatio spūalis dupliciter mitchitur ad aliā psonā. Primo ad pūgē p matr moniū carnali copula cōsumatū verbi gratia. Ego suscipiā filiū tuū de fonte vel teneā eū in pfirmatione tūc illa cognatio spūalis transmittit ad vxorē meam prius carnaliter pgnitam. Et iō vxore tua 2 me defunctis tu nō potes habere vxorem meā quia lz ipa nō leuauit filiū tuū ē tamē cōmat tua ppter me vt in c. Martin⁹ de cognatione spūali. Et ratio est. qz vir et vxor post carnalē copulam p̄municant sibi iūuicē actiones spirituales non autē passionēs spūales 2 iō si suscepero filiū tuū quē habes ex alia muliere 2 nō ex vxore tua possum te mortuo cōtrahere cū vxore tua quia q fili⁹ tuus a me ē leuat⁹ passue non transit ad vxorē tuā vt notant doctores in dicto c. Martin⁹. Dixi notatē q ista cognatio transit ad pūgem quia p carna lem copulam extra matrimonii nō trāsit spūalis cognatio vt notant doc tores in c. j. de cognatione spūali li. vi. Dixi etiā notatē carnali copula cō sumatū. scz matrimonii quia si ego disponaui mulierē 2 susceperim filiū tuū anteq cognouit eam poteris tu me mortuo cōtrahere cū illa xxx. q. iij. c. si quis ex vno. Scdo transmittit cognatio spūalis ad aliā personam scz a patre baptizante pfirmante tenēte seu suscipiente ad ples suas. Et iō inter baptizatiū 2 pfirmatū 2 proles baptizantis cōfirmatis suscipientis seu tes nētis nō p̄t esse matrimonii xxx. q. iij. c. piraciū et in c. ex litteris de cog. spiri siue iste proles nate sint ante siue post vt in c. tua nos. de cong. spiri. et etiā hoc verū ē qzuis proles sunt illegittime vt in c. finali de cog. spirituali

Cognationis spūalis.

Nō tñ ecōtra trāsmittit cognatio spūalis a ple in patrē. Et ideo si filius meus susceperit filiā tuā de fonte. vel tenuerit eā in pfirmatōe. ego possūz cū illa p̄trahere. Et rō est. qz matrimonii est edictū. phibitōriū. c. cū apud de sponsa. qd nō debet extendi ad psonas q̄ in phibitōe nō expmūtur.

Notandum Sexto. Arbor cognatōis spūalis p̄t sic forz mari. p̄mo poni debet supius tres circuli in illa situatōe. sicut in arbore p̄sanguinitatis ponūtur abauus p̄patruus z p̄auūculus. Et in circulo superiori scribet baptizans. pfirmans. suscipiēs seu tenens. Et in circulo ad dextrū latus scribetur filij baptizantis. cōfirz mantis. suscipiētis seu tenentis. In circulo ad sinistrum latus scribet vxor baptizantis. pfirmatis. suscipiētis seu tenentis. Inferius autē ponentur etiā tres circuli in illa situatione sicut in arbore p̄sanguinitatis ponūtur trūcus. frater. et soror. Et in circulo q̄ situat loco trunci scribet baptizatus pfirmatus. susceptus seu tentus. In circulo ad dextrū latus scribet fratres et sorores baptizati. pfirmati. suscepti seu tenti. Deinde in circulo ad sinistru latus scribet pater z mater baptizati. pfirmati. suscepti seu tenti. Deīn a circulo supiori. in quo ponit baptizans. p̄trahant tres linee. vna ad circulū in quo ponit baptizatus. z scribet in illa linea impedimentū. Deīn alia linea ad circulū in quo ponūtur fratres z sorores. z scribet in linea nullū impedimentū. Deinde p̄trahet tertia linea ad circulū in quo ponit pater et mater. et scribet in linea impedimentū. Deinde p̄trahent etiāz tres linee ex illo circulo. in quo scribūt filij baptizantis. vna p̄trahet ad circulū in quo scribit baptizatus. et scribet in linea impedimentū. Secda ad circulū in quo scribūt fratres z sorores baptizati. z scribet in linea nullū impedimentū. Tercia p̄trahet ad circulū in quo scribūt pater z mater. z scribit in linea nullū impedimentū. Deīn p̄trahent tres linee ex circulo in quo scribit vxor. Vna ad circulū. in quo scribūt baptizat. et scribet in linea impedimentū. Secda ad circulū in quo scribit frēs. et scribet in linea nullū impedimentū. Tercia ad circulū. in quo scribūt pater et mater. z scribet in linea impedimentū. ¶ Et p̄dictis pz. qñ leuat puer in baptismo a p̄sone p̄iugata post matrimonii p̄summatū habente vnā. plem oriuntur sex p̄tem cognatōes spūales ex illa leuatōe. Prima inter leuantē et leuatum. Secda inter p̄iugē leuātis et leuatū. Tercia inter prole leuātis et leuatū. Quarta inter leuantē z patrē leuatī. Quinta inter leuantē z matrē leuatī. Sexta inter p̄iugē leuātis et patrē leuatī. Septima inter p̄iugē leuātis et matrē leuatī. Et sic etiā oriūtur cognatōes ex parte baptizantis. vt si baptizans habeat p̄iugē z plem. sicut dictū est de leuāre etiā nascūtur septē cognatōes spūales. et ita ex baptismo vnius pueri sunt quattuordecim cognatōes spūales. et multiplicātur iste cognatōes ad multiplicatōnem leuatū z etiā. plū leuantū seu baptizantū. Et eodē mō dōm est in p̄firmatione de tenente z pfirmante.

Notandum Septimo. qz cognatio spūalis p̄t contrahi p̄ procuratōrē ante p̄tractūz matrimonij. secus aut post. vt verbī gratia. Facio leuare filiū tuū per clericū meū. efficioz cognatus spūalis s̄m p̄muniter doctores. in. c. Veniens de cognat. spūali.

De arbore

Edico notāter. ante tractū matrimonij. qz si facerē leuare filiū vxoris mee ex alio viro nō fierē cognatus vxoris mee. 7 possum exigere debitum fin dñm **P**anor. qz isto mō p̄cordat diuersas opiniones doctorū in hac materia in dicto. c. veniēs. Et vtrū volūt doctores p̄t etia3 vniuersitas p̄ pcuratorē p̄trahere cognatiōem spūalē. nō quo ad se. qz nō h3 aīam. nec est baptisata. sed quo ad singulos de vniuersitate etiā ante tractū m̄ri monij. secus aut post. qz dispositio p̄cepta in vniuersitate resoluit v̄t p̄cer nat singulos si actus nō cadat in vniuersitate. vt res potius valeat q̄ p̄reat. facit. c. Si snia. et glo. sup. p̄bo. in vniuersitate. in. c. Romana. de sen. exco. li. vi. **D**ico notāter. ante matrimonij tractū. qz si bedellus vniuersitatis facerē leuari filiū suū p̄curatorē noīe vniuersitatis tūc p̄trahitur cognatio spūalis cū singulis de vniuersitate. sed nō p̄trahit inter ipm be3 delū et suā vxorem. q̄uis ip̄e sit membrū vniuersitatis.

Notādum **P**etuo et finaliter. qz si puer sit baptizat⁹ in domo. sicut sepe p̄tingit. tūc in ecclia nō p̄trahitur cognatio spūalis. qz nō reiterat sacramentū. sed cognatio spūalis p̄trahit in dātōe sacramēti vel tentione ad illud. v̄t supra dictū est. facit. c. sicut semel. lxviij. dist. sed in hoc casu p̄trahit cognatio spūalis in domo. Et tūc de his tribz arboribz fin magistrū **A**ycasū pontificij iuris doctorē necnō sacris in litteris licentiatum.

Sequitur modice additiones.

Additio

Dictū est in primo notabili huius materie qz cognatio spūalis impedi3 ens 7 dirimens p̄ duo dūtaxat p̄trahit sacramenta. scz baptismū 7 p̄firmationē. **E**x datōe vero alioz sacramētoz. scz p̄nie. venerabilissimi sacramēti corporis xp̄i. ordinis. matrimonij. extreme vnctōisqz. cognatio spūalis cōtrahit nulla. q̄ matrimonij impediāt vel dissoluāt. vt est manifestus textus. c. q̄uis. de cognat. sp̄i. li. vi. **R**ō. qz cognatio spūalis imitat carnalē in q̄tum p̄t **N**ā sicut cognatio carnalis oritur p̄ natiuitatē que p̄sistit in carne 7 p̄fert esse nature. Ita oritur spūalis p̄ natiuitatē que cōsistit in spū et confert esse gratie. **U**nde in sacramēto baptismatis dī hō renascit. id est iterū nasci. qz p̄us natus erat carnaliter. nūc aut spūaliter. et illā spūalem natiuitatē p̄firmat frontis crismatio. **R**ō doctoris sc̄i in scrip. quarti. dī. xliij. arti. ij. p̄me. q. ad argu. p̄muz. **D**uplex est carnalis natiuitas. **P**rima in vtero in quo id qd̄ natū est est adeo debile qz non possit extra exponi sine periculo. et huic natiuitati silas regeneratio p̄ baptismū. in quo regeneratur aliquis adhuc quasi fouendus intra vterū ecclie. **S**ecundo est natiuitas ex vtero q̄ iam id qd̄ natū erat in vtero iterū roboratū erat qd̄ p̄t sine periculo exponi exterioribz q̄ nara sunt corrumpere. **E**t huic silatur p̄firmatio p̄ qua hō roboratus exponit in publicū ad p̄fessionē noīis xp̄i. **I**deo p̄grue per vtrūqz istoz p̄trahitur cognatio spūalis. **D**eter tñ sacerdos abstinere in p̄mis et maxime a tali cuius confessionem audiuit 7 p̄tentionem salutarem iniūgit. iuxta statutum ecclie nō ratione cognatiōis. quia nulla cognatio inter eum 7 eam cuius p̄fessionem audiuit p̄trahit.

Cognationis spūalis.

sicut statim dictum est. licet filia spūalis dicatur. **N**ec obstat etiā. c. omnes
xxx. q. i. vbi ait Symmachus papa. Omnes quos in penitentia suscipi-
mus. ita vt nostri sunt spūales filij. vt et ipsi quos vel nobis suscipientibus
vel sub trine immersionis vocabulo mergentibus vnda sacri baptismatis res-
generauit. sequitur in eodem Siluester quoq; admonet. vnūquemq; sa-
cerdorum vt nullus causa fornicationis ad suā penitentialē filiā accedat
q; scriptū est. Omnes quos rē. seqt. Quapropter hoc scelus si q; pape-
trauerit nō solum dignitatis honorem amittat. verum etiam vsq; ad exi-
tium vite sue iugi penitentia se subdat. **D**icit enī doctor sanctus in scrip-
tuari. dist. xlii. arti. ij. p. me q̄stionis. ad ar. viij. q. per penitentiā p̄trahitur
quoddam sedus inter sacerdotem et mulierē p̄nitentem sile cognatiōi spū-
rituali. vt tantū peccat eam carnaliter cognoscendo ac si esset sua spūalis
filiā. **E**t hoc ideo. q; maxima familiaritas est inter p̄nitentem z sacerdotē
Et ex hoc ista prohibitio est inducta vt tollatur peccandi occasio. **N**ec eti-
am obstat. c. ad limina. xxx. q. i. vbi dicitur in fine canonis. Filia dicit spū-
ritualis non solum eius qui accipit. sed etiam eius qui trine immersionis vo-
cabulo eam sacro baptismate tingit. **D**icitur etiā spūalis filia sacerdotis
que ei peccata sua confiteretur. **H**arum autē omnium flagitiosa p̄uictio est z
eadem pena plectenda. **D**ec ibidē illa. c. Non obstant quo ad p̄tractum
cognationis spūalis matrimoniū dirimens vel impediens. **Q**uia lex po-
sterior corrigit priorem. licet de ea nō fecerit mentōnem. c. i. de p̄stir. li. se-
xto. **U**nde sequitur. q; sacerdotis filius (si quis esset) bene potest p̄trahes-
re cum ea quā sacerdos pater filij in penitentialē suscepit. non autē cū ea
quam baptizauit. ergo magna in huiusmodi matrimonijs contrahēdis
habenda est cautela. cum ipse sacerdos. et non solum sacerdos verum etiam
laycus. atq; etiam mulier obsterit aut alia in necessitate baptizans sit pa-
trinus vel patrīna omnium eorum quos baptizauit. ergo inter filios eor-
um naturales et spūales matrimoniū potest consistere nullum. quod tes-
ne memorie est cōmendandum. **Q**uod dixi de layco vel layca (vbi vide-
tur ambiguitas) sentit dominus **P**anor. in. c. si. de cog. spū. quia iura in
distincte loquūtur. **N**am si laycus tenens vel leuās in p̄firmatōe vel ba-
ptismate p̄trahit cognationem spūalem. a fortiori baptizans laycus sinit
Panor. **I**dem est si mulier baptizet. q; nō est differentia inter feminam z
masculū quo ad istam cognatiōem. vt probatur in. c. si. de cog. spū. li. sexto
et in. c. veniens eodem titū. **D**icit. c. fina. li. sexto. **Q**uāuis non plures q̄
vnus vir vel vna mulier accedere debeant ad suscipiendum de baptismo
infantem iuxta sacrorum canonū instituta. si tamen plures accesserint spū-
ritualis cognatiō inde contrahitur. matrimonia contrahenda impediēs
etiam post contracta dissoluens. **D**icit textus (vnus) glo. **I**nnocen. **S**i
vigeret necessitas in cathecismo. baptismo. confirmatione q; vnus potest
esse patrīnus. licet hoc non habeat consuetudo romana. de conse. dist. iij.
in cathecismo. **I**n fine illius canonis dicitur. Non est consuetudo roma-
na. sed per singulos singuli suscipiant. glo. a. z ita latius se extenderet cha-
ritas. xxx. questione. i. cum igitur. **U**bi inter cetera dicitur. **D**um ergo
pater quis alium patres. alium socerū numerosius se charitas diffundit

De arbore

Sic etiā vult elicitive dū singuli singulos habet paternos. Id est dum qñ sunt patrini in baptismo. alij i confirmatioe. amplior necessitudinū rō erit. Dixit etiā. c. qñuis. iuxta sacroꝝ canonū iustitiam. Hec iustitiam habent in. c. nō ples rē. vt s de pse. di. iij. licz i pñ sit. c. q at. xxx. q. iij. vbi dicit. qñ at vx or cū marito i baptismo sit nō debeat suscipere pueꝝ nlla auctoritate repit phibitū. Ecce in. c. nō plures. ex decretis Leonis pape. de pse. di. iij. dicit nō plures. ibi dicit. qñ r vxor nulla phibitione impediēte simul possunt leuare. Argumentū illud soluit glo. c. qñ aūt. dicens. Licet statutū fuerat nō plures esse. nōdum tñ in manus legentū venerat. Sed forte vir r vxor nō dicantur plures. cū vna caro sint effecti. xxxv. q. iij. c. nullū. et. c. Sane. r c. Si vir. Subdit in. c. qñ aūt. crebrius allegato. Sz vt puritas spūalis paternitatis ab omī late et infamia pseruetur. immunitis dignus esse des cernimus. vt vtriqꝝ insimul ad hoc spirare minime presumant rē. Dicite glo. sup verbo infamia. Crederent em̄ stulti aliquā proximitateꝝ inter eos trahi si simul susceperent. sed etiā supflūū esset vt vterqꝝ susceperet cuz ex susceptione alterius vterqꝝ cōpater efficit. De consuetudine tamen est in quibusdam locis q vterqꝝ simul suscipit.

Additio

Cōsiderādū Secūdo. Dicitū est in tercio notabili si qñ leuaret puerū suū rē. Et c. si vir r mulier. de cognā. spūali. habet ar. op. Ad ppaternitatē trahendam requiritur animus r certa scientia. Ex quo potest inferri. Si quis credens tenere filiū vniū tenuit filiū alterius. non efficitur ille pater spūalis baptisati saltem ad dirimendū matrimoniū post tractū. circa qd tamē p̄t dubitari. Hec Panor. et dicit dīc vt dīcā in simili. q. eo. ti. c. Veniens. Tūc ibidem inter cetera refert. Nam iura solum requirūt leuantem vt respondeat pro pue ro et obliget se apud deū. de quo est bonus textus in. c. Vlos ante omnia de pse. di. iij. sed Car. dicit quādo quis p se vult contrahere istā cognati onem nō sufficit sola p̄sentia nisi puerū per se sustenter seu eum. tangat tē pore sacramenti. Item glo. finalis huius. c. Si vir et mulier videtur tene re siue ignoranter siue scienter ppaternitas inter p̄iuges sit ptracta potest quislibet debitum exigere. Goff. et vin. distinguūt. Aut alter solus fuit scis ens. r ille p̄uatur facultate exigendi. Aut vterqꝝ. tūc fit p̄pensatio. vñ qui libet habebit facultatem exigendi. fa. c. vlti. et penult. de adul. et. l. si ambo ff. de compensa. Hec opinio mihi nō placet. dicit Panor. qz p̄pensatio fit vbi agitur de vtilitate r cōmodo derelinentiū. et sic loquūt iura supe rius allegata. sed in casu nostro p̄uatio exigēdi debitū nō fit ad vtilitatē alterius. sed ob reuerentiā cognatiōis spūalis. r sic vniū delictum aliū nō excusat. Post. finalit tene. data scia vtriusqꝝ neuter possit exigere nec sub trahere. qñ dicat. nō dīz qñ exigere. si tñ exigit teneſ alter red dere debitum. De h est glo. satis lata. in. c. an offe. xxxj. q. j. q̄cludit q̄ sciet̄ h. attenrans est p̄uatus facultate exigēdi debitū. Et mihi placet in q̄ Panor. Hec op̄i nio p̄mo p̄ter. in. c. de eo. xxx. q. j. vbi dicit. talis mortua piuge dīz remanere si ve spe piugij. Ecce q̄ q̄trū in se ē p̄uat exercitio m̄rimoniali. Et rōnē hui⁹ rex adduco dīz Panor. Nā sustinet hīc piugij nē fraus doloſo patre cis nef. qz si fecit sciet̄ doloſe vt separaretur matrimoniū. doloſus nō deſet ei pa trocinari. sed potius obesse. Dec Panor.

Cognitionis spūalis

Considerādū Tercio ex c. Sup eo de cog. spi. q. cōpa **Additio**

ternitas p̄r dupliciter esse inter aliq̄s vt
puta quia quilibet suscepit filiū alterius de sacro fonte Ex quo nota Si ego
leuauit filiū tuū de sacro fonte lauacro tu licite potes t leuare filiū meum
et tūc p̄ vtrūq̄ istoz filioz p̄paternitas est p̄tracta Et inter filios p̄ quo
rum neutrū deuentū est ad cōpaternitatē licite matrimonia p̄trahuntur
de cog. spi. c. j. nisi p̄suetudo sit in p̄trariū vbi Panoz pluribus iuribus p̄
z p̄tra allegatis ex doctorū sententijs dicit Conclude ergo q̄ inter filios du
orum p̄patrum p̄ quoz alterū vel vtrūq̄ p̄tracta ē cōpaternitas non p̄
matrimonii p̄sistere z si defacto fuerit p̄tractū debet separari nulla p̄suetu
dine p̄traria opitulāte z sic intelligit p̄ncipiū c. sup eo vsq̄ ad .j. ceterum
Si p̄o p̄ neutrū istoz deuentū ē ad p̄paternitatē si nulla sub ē p̄suetudo
licite p̄nt adinūtem matrimonia p̄trahere vt in .j. ceterū z clari⁹ in .j. c.
de cog. spi. si p̄o p̄suetudo disponit vt p̄mittant matrimonia tunc fortius
p̄nt cōtrahere cum p̄suetudo p̄currat cū iure p̄nt. si vero cōsuetudo dispo
nat oppositū tūc aduerse idē p̄anoz. aut hāet p̄suetudo vt matrimonii
penit⁹ inter istos nō contrahat et q̄ defacto p̄sumptū separet tūc serua cōs
suetudinē si est talis q̄ ex eius p̄teritione generet scandalum q̄ sic lo. c. s. co
et ita intellige. h. itaq̄ Quia vbi sub ē talis p̄suetudo inhabilitans max⁹
me approbata p̄ papam vt hic non p̄r dicit q̄ isti conuenientes sunt a deo
p̄iuncti z cessat ar. quos deus p̄iūxit p̄ij. q. ij. Aut hāet p̄suetudo vt inter
istos p̄ quoz neutrū z c. impeditur matrimonii s̄ nō dirimatur z tūc sua
h. verū Et tūc potest decidi alia q̄stio Nunquid valeat p̄suetudo circa fas
cultatē inhabilitandi vel habilitandi aliquos ad matrimonii Et dic clas
sicus q̄ aut p̄suetudo habilitat als inhabiles p̄ ius canonicū puta q̄ in ter
cio q̄du possit eē m̄mōniū v̄l frater cū sorore spiritali possit p̄here z nō va
let p̄suetudo vt videt hic text⁹ iducēdo in c. sup ea iūcro c. qd̄ sup his de
p̄sag. z affi. z vtrobiq̄ hoc tenet hostiensis quasi p̄suetudo nō sit rationa
bilis cum sit contra oēm honestatē Ex quo infero dicit p̄anozmitan⁹ cō
suetudinē a papa non approbatā nō posse tollere impedimentū publice
honestatis quia nō valet p̄suetudo p̄tra honestatē ecclē vt in c. Cum des
corē de vi. z hone. clericorū Aut p̄suetudo i habilitat als habiles vt in filiis
duoz p̄patrū p̄ q̄z neutrū z c. tūc aut h̄z solū p̄suetudo vt ipediat nō vt di
rimat z valet h̄ i c. sup eo. h. itaq̄ et i. h. ceterū facit c. Cū soli de clerico con
iug. Aut hāz vt dissoluat coniugii z sic tūc ad tēp⁹ valet vt voluit h̄ inocē
ti⁹ Nā peccauerunt contrahendo p̄tra p̄suetudinē patrie xxx. q. v. c. Alter
aut hāet vt dissoluatur in p̄petuū et si ē approbata per papā saltem taci
te valet vt p̄batur hic in lect. hosti. Aut non apparet de pape app̄batio
ne tūc videtur velle host. consuetudinem non valere dicit em casum huius
capituli non extendendum sed ego inquit Panoz. putare oppositū vbi cum
consuetudine cōcurreret scandalum. q̄ sicut papa potest ius diuinum inter
p̄tari et addere ac diminuerē vt loq̄tur inno in c. que in ecclē. consti. ita et
consuetudo vt notat idē inno in c. si. de consuetudine Item video inquit
p̄anozmitanus q̄ p̄suetudo que generat scandalum inhabilitat quem ad
matrimonium spirituale vt in c. cū olim de cle. p̄iu. ergo pari ratione debet

De arbore

posse inhabilitare ad matrimonium carnale. Et notabis singulariter illam glo-
sam dicitur panos. Si in aliquo loco esset hodie consuetudo ut in quanto gradu
non posset contrahi matrimonium et ex contractu generaret scandalum et
non valeret matrimonium licet c. Non debet de consang. et affi. hoc permittat
Et potest esse ratio duplex. prima quia hec consuetudo concurret cum iure anti-
quo ac censetur esse sublata per ius novum ex quo non reprobat per illud ius et con-
currit sine scandalum et hanc rationem sentit glo. Secunda ratio colligitur
ex dictis quia consuetudo continens in se scandalum ex preteritione potest inhabi-
litate alias habiles sed ubi a principio nullum fuisset impedimentum so-
lum scandalum superveniens non potest dissolvere matrimonium ut dicit
ista glo. quoniam notabis inquit panos. quia propter scandalum non est receden-
dum a veritate iuris divini ut in c. ij. de no. op. tunc et in regula qui scanda-
lizaverit de regulis iuris. Et tunc ad prius de consuetudine qui latius cupit hanc
materiam masticare potest videre panos. super eo de cog. spirituali. Et an
cognatio spiritualis possit contrahi per procuratorem latius tractat per panos. et.
et c. Veniens communiter tamen doctores ubi ego fui instructus tenent quod non
est tamen deceptatio inter eos reliquo ergo hec aliorum iudicio

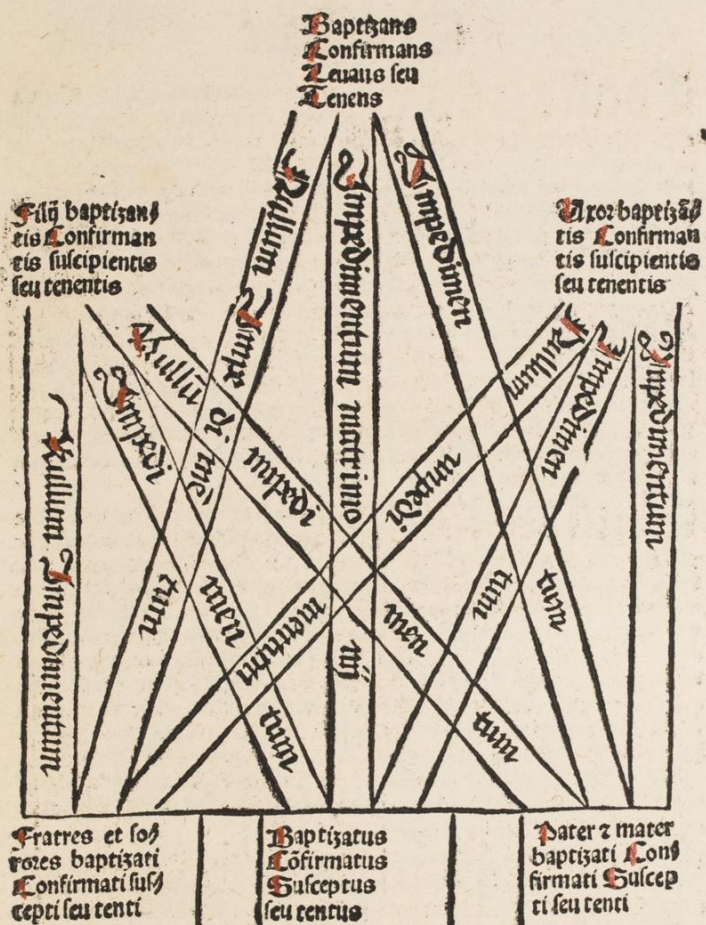
Aditio

Considerandum Quarto quod cognatio spiritualis etiam se-
nifestum est. Et litteris de cogna. spiri. ut si sacerdos haberet filiam quod cum reue-
rentia dico illa filia non potest contrahere cum eo quem idem sacerdos bap-
tizavit. hoc etiam patet per glo. xxx. q. iij. in summa. Sequitur cognationis
spiritualis materia principalis.

qui b
nis Co
nis b
laus

scilicet
impedimentum

fratres
vires bap
confirmat
cepti lau re

De arbore

Additio

Consideranda sunt modica de cognatione legali. Cognatio legalis est quod puenit ex adoptione. Et aut adoptio actus legitimus per quem quis fit filius et non est tamen ultimus habet per filium vel nepotem vel ulteriore finem voluntate adoptantis. Est autem adoptio unum genus principis sub se duas species. scilicet quia unum species non est nomen impositum iuxta regulam topicalem usurpat sibi nomen generis quia Adoptionum alia adoptio alia arrogatio. et adoptio fit duobus modis iuxta. scilicet adoptio in finem insti. de adoptio in finem una fit quod adoptans quod sui iuris sunt auctoritate ipatorum vel principis et vocatur proprie arrogatio. dicitur autem arrogatio quod is qui arrogat rogatur se iterrogat an velit eum quem arrogat iustum filium sibi esse. et is qui arrogat interrogatur an id fieri patiatur. Alia fit quod adoptans quod in preteritis precibus sunt ipso magistratus siue cuiuslibet ordinarii iudicis vel defensoris civitatis aut etiam non ordinarii iurisdictionis tamen habentis iure facte feudorum et illa vocatur proprie adoptio. quod adoptans is qui in preteritis aliena. arrogat is qui sui iuris est. unde per se. Arrogatio quod laus est per hunc et est necesse patris adoptio sui nec patris desinit esse. ut probantur hec ff. de adop. l. generalis. Adoptivus enim non transit in potestatem adoptantis sed habet ius succedendi ab intestato insti. de adop. §. i.

Additio

Considerandum secundo quod tres sunt gradus adoptionis siue legalis cognationis quod subspecies dici possunt. Primum gradus siue prima subspecies est superior et inferior videlicet ascendens et descendens quod attendit in preteritis adoptionem et filium vel filiam nepotem vel neptem adoptionem vel adoptionem. Secundus gradus siue secunda subspecies est collateralis ex latere venientium quod attendit in filium siue filiam naturalem adoptionis et filium vel filiam adoptionis vel adoptionem. Tertius gradus siue tertia subspecies est etiam quodammodo descendens quod attendit in adoptionem et uxorem filii adoptionis. Et in filium adoptionis uxorem adoptionis et hec subspecies est quasi legalis affinitas. In primo gradus est prohibitio perpetua ut patet xxx. q. ii. c. Ita diligere. in secundo est talis prohibitio vel perpetua durante adoptione. sed quod diu sunt in eisdem preteritis ea pro soluta eos pertrahere non impeditur c. ut si. In tercio gradus ubi quasi legalis affinitas est iterum omni tempore et indistincte impeditur matrimonium ut ff. de ritu nup. l. Nam adoptionem.

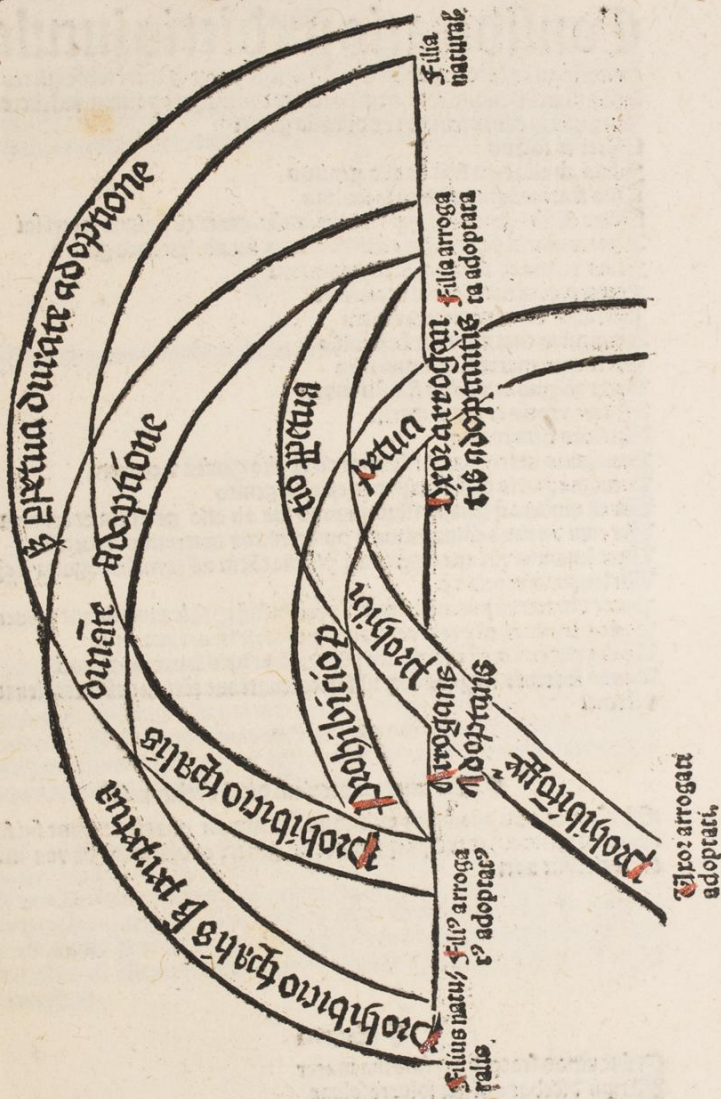
Additio

Considerandum tertio quod filius illegitimus per trahere cum filia adoptionem. quod talis filius illegitimus non est in preteritis preteritis. ut patet xxx. q. ii. i. summa Hugo. Inno. Posti. concordat scilicet quod dissentiunt. Item quod filius adoptionis durante adoptione habet cum filia legitima nullum matrimonium dissolvit. Respondet wylh. quod non scilicet verum dicens ut notat hugo. quod dissolvit. Item quod si secundo an due persone adoptionem possint trahere inter se. Respondet secundum wylh. quod possunt cum nullo recipiat. prohibitio sic etiam duo filii spirituales alii cuius trahere possunt et spirituales cum adoptionem. In hoc concordat bene et Hugo.

Additio

Considerandum quarto quod Arbor cognationis legalis formari potest (ne per hunc lectoribus fastidium generem) sicut sequetur in figura cum circulis vel abscissa finem dupliciter formari.

Arbor cognationis legalis

Consideratis predictis luculen

ter ac singulis intellectualiter ponderatis patet q̄ inter subsequētes per
sonas matrimonium consistere potest ac contrahere possunt videlicet

Preignus cum preigna ex diuersis generi

Socer et socrus

Filius ab alia cum filia ex alio genitus

Duo fratres cum duabus sororibus

Socer cū filia generi sui quā habuit ex alia. gener cū puigna soceri sui

Pater mariti p̄t p̄trahere cū filio nyrus sue ab extraneo genito

Filius vitrici ex alia cum preigna vitrici

Frater patrui cum sorore matertera

Patruus cum matertera ecōtra

Suunculus cum amita et sic de alijs

Pater cum matre filius cum filia

Pater aliquis et vxoris filij sui mater

Pater vxoris et pater mariti

Vitricus cum matre

Preignus matris cum filia matris ex alio genita z econtra

Preigna patris cum filio patris ex alio genito

Vir cū muliere q̄ leuauit filium vxoris sue ab alio genitum et econtra

Vir cum duabus cōmatribus si p̄maternitas matrimonij precessit

Vxor leuantis viri aut tenētis ad p̄firmatōem nō carnalis cognita z cō

Vir leuantis vxoris zc.

Pater z mater cū parentibz quorū prolem filij p̄rij leuauerūt aut tenuerūt

Proles leuantis cū prole vel fratre aut sorore leuati aut tenci

Leuās aut tenēs cū nepote seu alijs p̄sanguineis leuati aut tenci

Leuās seu tenēs seu ples eoz cū sorore leuati aut tenci aut cū fratre leuati
vel tenci

¶ Enigmata materiam dictā declarantia

Est Comes cum duodecim militibus. Quorum quattuor erant sui filij
quattuor sui sororij et reliqui quattuor sui generi et oēs erant de yna ma
tre legitime nati

¶ Enigma

Salue nepos frater dixit filio sua mater
Herum dicebat qui scit soluere soluat

De enigmatibus

¶ Enigma

Est mulier quedam iuuenis vixime ferme senectutis virum habens stas illa coram sex iuuenibus dicit Duo sunt fratres patris mei Duo sunt fratres matris mee Duo s[un]t filij mei et omnes de illo sene vnico patre legisti me iuxta canonum decreta et ecclesie statuta matrimonialiter geniti.

¶ Enigma

¶ Enigma q[uod] duo fratres possunt contrahere cum duabus suis sororibus

¶ Enigma

Dicunt due mulieres de duobus pueris. Isti sunt filij et nepotes nostri hoc est filij filiorum nostrorum et fratres eorundem et sunt filij et fratres maritorum nostrorum immo vterq[ue] est patruus alterius a cetiam nepos improprie. Nosq[ue] mulieres sumus eorum matres et auie quelibet quoq[ue]strarum alterius est nurus atq[ue] socrus. Patriti nostri sunt filij nostre et quilibet eorum est vitricus et filius sive p[ro]p[ri]us

¶ Opusculum manuale arboru[m] predictarum elucidariu[m] atq[ue] p[er] venerabilem septenariu[m] artiu[m] magistru[m] benemeritu[m] Joh[ann]e Greghel[m] pastorem in Oberdorff collectu[m] singulis volentib[us] luceclarius scire graduu[m] distancias precipue his qui presunt ecclesiastico cetui summopere necessarium. sine gaudio fausto Impressum Colonie in officina signi p[er]petue memorie Henrici Quentell Anno virginie part[is]. Dccccij. ipso die Osvaldi regis et martyris

Die ...

...

...

...

...

...

...

me. **U**nde sanctus
 ait de amissione n
 is amissionet. **22.** Dile
 git Andria dñs in odore
 iuuetatis dñi pende in
 iuue digni sibi copula
 ue matricum que uocatu
 r dñm dñi ess in matris et
 deo amiel dei apellat. **23.**
Tu es magis nris ppe qm
 dilexi que conueni qm
 coressus sum tñm i sta
 uore exaudi me. **Et**

De ut me diligit de
trahunt michi ego
Aut orala **D** 4to. **De**

no nōle dyoscoro n
ata. et iniquo regi
imata. cu noli. id

incarnari. **¶** Et
crucari et post h

dit. Gues was end
in 15. Jaar 1601

apparcione cu mgeti
Nepitui siue ea tbum
et in cunctis fisti et

uocat. de mo. et uocat.
pulsat. **¶** In sum
desponsata cum angeli ser-

Propt' uitate & mēſue

net spore cotuit. po
code ultu. code aio

Deo Annua
Domine ihu christe
 exaudi amissionem
 meam ut nihil in
 te confidam nisi
 in te respiciam. Amen

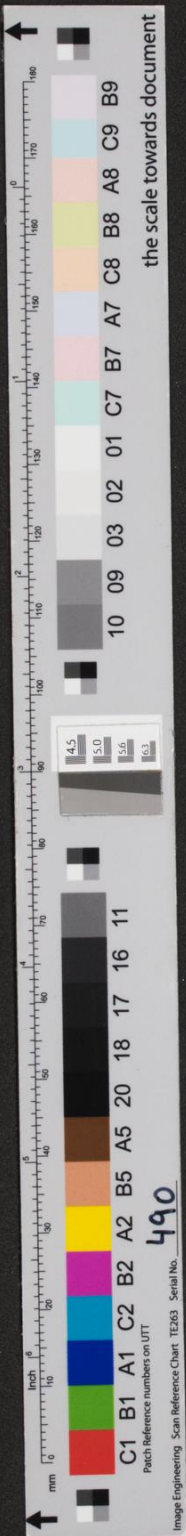
2

Ambulans be

em qui uocat petru
et andrea frēm ei
Nobis **Om̃es**
frs p̃m̃. quā ad
om̃is iustionis voca
petrus et andreas. re
cto rectis scia sūt sa
luatione. **Q**uā uo hi
facere ad huc mirati
iuxerant. nichil ab eis
dēm de p̃m̃. bene ut
hūius audierant. **¶**
Sicut eruy q̃ in corpore
p̃m̃ dixerat eis et ex m̃u
eius tūq̃ magis de uice
m̃ta es. **S**uscipe discipulū
ei qui p̃penderit inter
bonā eruy quā dū dixerat
et iā suscepit a dō sp̃at
Et t̃m̃ ad uñm̃ eorū. **S**u
om̃i p̃ceptū hoc quā
possidere iuxebant ob
iū. **Q**uāta nos ei
m̃uacūda uiderūt. qd̃ h
agellis aff̃m̃. quic

natibus

ma

terme senectutis virum habens stas
unt fratres patris mei Duo sunt fra
omnes de illo sene vnico patre legiti
is statura matrimonialiter geniti

gma

contrahere cum duabus suis sororibus

Enigma

teris. Isti sunt filij et nepotes nostri
tres eorundem et sunt filij et fratres
est patruus alterius a cetiam nepos
eorum matres et auieque liber quoque
socrus. Patris nostri sunt filij nostre
ster siue preuignus

dictarum elucidariū atque p venerabi
neritū Johāne Greghelū pastorem in
bo lyceclarius scire graduū distātia
o cetui summopere necessarium. fin
in officina signi pperue memorie. Pen
Deccccij. ipso die Oswaldi regio

